ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 174 (424) ◆ Субота, 12 вересня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

У Маріїнському палаці відбулася зустріч Президента України Леоніда Кравчука з українськими олімпійцями — учасниками XXV Ігор у Барселоні. Про це читайте на 5-й стор.

Фото Володимира РЕПИКА. Укрінформ.

ПОСТАНОВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗДЕШЕВЛЕННЯ ОКРЕМИХ КОВБАСНИХ ВИРОБІВ, МОЛОКА І МОЛОКОПРОДУКТІВ

Розглянувши стан справ, що склався в м'ясній і молочній промисловості та на споживчому ринку, Президія Верховної Ради України **постановляє:**

1. Підтримати пропозиції, викладені в доповідних записках комісій Верховної Ради України з питань відродження та соціального розвитку села, з питань агропромислового комплексу та Уряду про зменшення на період до 1 листопада 1992 року ставки податку на добавлену вартість на варені ковбасні вироби на 18 пунктів (з 28 до 10 відсотків).

2. Запропонувати Кабінету Міністрів України терміново розглянути та прийняти відповідні рішення:

— з питання обмеження рівня торговельних надбавок по реалізації варених ковбас, сосисок, сардельок, зельцу, ліверних ковбас та молока і молокопродуктів 10 відсотками;

— з питання збереження до кінця 1992 року рівня доплат на тваринницьку продукцію, встановлених постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 1992 р. № 348 на червень—вересень цього року;

— здійснити інші заходи щодо здешевлення основних продовольчих товарів, що виробляються державними підприємствами, в тому числі і встановлення граничних рівнів рентабельності для цих підприємств на окремі види продовольчих товарів та організації контролю при реалізації цих товарів державними торговельними організаціями.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ
7 вересня 1992 року.

ЯК ПОВІДОМИЛИ в прес-службі Президента України, 14 вересня Леонід Кравчук зробить офіційний візит з Комісію Європейських Співтовариств, штаб-квартира якої знаходиться з Брюсселі. Програмою візиту передбачається його зустріч з головою Комісії Жаком Делором. Планується також зустріч Президента України з віце-прем'єр-міністром, міністром закордонних справ Бельгії Віллі Классом.

Перебування у США

ВАШИНГТОН, 11 вересня. (УКРІНФОРМ). Продовжується візит парламентської делегації України до США. Голова Верховної Ради України Іван Плющ зустрівся у четвер з міністром оборони Сполучених Штатів Америки Річардом Чейні.

В ході тривалої розмови обговорювалися питання прямого співробітництва між Україною та Сполученими Штатами у військовій галузі, зокрема, у скороченні стратегічних ядерних озброєнь, демілітаризації та конверсії сборонної промисловості.

Іван Плющ заявив, що договір про скорочення стратегічних ядерних озброєнь зай-

(Закінчення на 2-й стор.).

ПРО ВІДКРИТТЯ ШОСТОЇ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ДВАНАДЦЯТОГО СКЛИКАННЯ

Відкриття шостої сесії Верховної Ради України дванадцятого скликання відбудеться 15 вересня 1992 року об 11-й годині в сесійному залі Верховної Ради України.

Реєстрація народних депутатів України, які прибувають на шосту сесію, провадиться 14 і 15 вересня 1992 року з 9-ї години у Будинку Верховної Ради України, вул. М. Грушевського, 5. Вхід з 2-го під'їзду.

ПЕРЕБУВАННЯ У США

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

ме одне з пріоритетних місць у порядку денному наступної сесії українського парламенту, яка відкривається 15 вересня. На думку глави парламенту, ратифікація цього важливого документа знайде підтримку переважної більшості депутатів.

Разом з тим Голова Верховної Ради підкреслив, що Україна зацікавлена в одержанні міжнародних гарантій своєї національної безпеки після ліквідації ядерної зброї на її території. Іван Плющ підкреслив, що ракетні комплекси, розташовані на території України, є її власністю й їх вивезення для знищення до іншої країни є недоцільним. Втім, ліквідація такої зброї ставить проблему надання Україні відповідної фінансової й технологічної допомоги. Відбувся також обмін думками про необхідність підписання Україною та США окремої угоди про контроль за режимом використання стратегічної ядерної зброї до її остаточної ліквідації.

США, зазначив американський міністр оборони, готові взаємодіяти на рівноправній основі з усіма ядерними партнерами. Річард Чейні заявив, що з набуттям Україною незалежності Сполучені Штати розглядають її як рівноправного партнера і виступають за встановлення та розвиток прямих контактів з нею в усіх галузях, у тому числі у військовій сфері.

На прохання Р. Чейні глава українського парламенту поінформував міністра оборони про політичну та економічну ситуацію в Україні. Іван Плющ, зокрема, підкреслив, що Україна твердо стоїть на шляху впровадження радикальних економічних реформ. Голова Верховної Ради запросив Річарда Чейні відвідати Україну з офіційним візитом.

Того ж дня Іван Плющ мав зустріч з керівництвом Світового банку, під час якої обговорювалися можливості надання Україні кредитів та експертної допомоги у розробці структурної перебудови економіки.

Увечері Іван Плющ та члени парламентської делегації України зустрілися зі спікером палати представників Конгресу США Томасом Фойлі та обговорили питання розширення зв'язків між Верховною Радою України і Конгресом США.

ЖУРНАЛІСТАМ — ПРО РОБОТУ ШОСТОЇ СЕСІЇ

11 вересня у Верховній Раді України відбулася робоча зустріч з керівниками республіканських засобів масової інформації.

Перший заступник Голови Верховної Ради В. В. Дурдинець розповів про основні напрямки та особливості роботи шостої сесії, пленарні засідання якої розпочнуться 15 вересня. Відзначалося, зокрема, що робота цієї сесії буде органічним продовженням попередньої діяльності Верховної Ради по створенню законодавчої основи для розбудови України як незалежної демократичної держави, виробленню її внутрішньої і зовнішньої політики. На розгляд сесії пропонується широке коло питань з урахуванням політичної і соціально-економічної ситуації в країні.

Особливу увагу буде приділено підготовці пакету законів з питань радикальної економічної реформи, які б сприяли виходу економіки з кризового стану. Не менш важливе значення надається пакетові законів, що стосуються соціального захисту населення, охорони здоров'я, екологічних проблем. Значне місце в порядку денному сесії займе робота над новою Конституцією України, проект якої винесено на всенародне обговорення. Сесія має прийняти ряд законодавчих актів для подальшого здійснення судово-правової реформи, посилення боротьби із злочинністю. Буде розглянуто пакет законопроектів з питань військового будівництва і національної безпеки. Приймаючи нові законодавчі акти, Верховна Рада одночасно посилить контроль за виконанням прийнятих раніше, бо у цій справі далеко не все гаразд.

Голова Комісії з питань гласності і засобів масової інформації М. М. Спис поінформував учасників зустрічі про роботу над пакетом законів по правовому забезпеченню діяльності засобів масової інформації.

Відбувся обмін думками щодо висвітлення роботи шостої сесії в пресі, по телебаченню і радіо. При цьому наводилися результати досліджень, проведених Інститутом соціології АН України, які свідчать, що населення України проявляє великий інтерес до діяльності парламенту. А це підвищує відповідальність засобів інформації за об'єктивне, грунтовне і оперативне висвітлення його роботи.

Під час бесіди йшлося також про необхідність державної підтримки засобів масової інформації, які опинилися у складній ситуації, про поліпшення умов для видання і розповсюдження преси. Вносились конкретні пропозиції щодо вирішення наболілих журналістських проблем.

Прес-центр Верховної Ради України.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО РОЗВИТОК ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Зважаючи на виняткове значення міжнародного олімпійського руху в єднанні народів планети на ідеалах миру та співтовариства, з метою утвердження засобами спорту міжнародного авторитету України, повноправної участі спортивних делегацій України в Олімпійських іграх, чемпіонатах світу і Європи:

1. Кабінету Міністрів України —

вирішити питання щодо фінансового, в тому числі валютного, забезпечення підготовки та участі спортсменів України в Олімпійських іграх, чемпіонатах світу і Європи;

вжити заходів щодо забезпечення спортивних організацій, збірних команд України з видів спорту спеціальним обладнанням, спортивною формою й інвентарем, організації їх виробництва в Україні, будівництва та оснащення спеціалізованих навчально-тренувальних баз і центрів олімпійської підготовки;

розглянути в місячний строк питання, пов'язані з організацією діяльності Національного олімпійського комітету України, в тому числі щодо забезпечення його відповідним приміщенням та матеріально-технічними засобами;

вирішити питання щодо організації теле- і радіотрансляцій з офіційних міжнародних змагань за участю спортсменів України.

2. Міністерствам, іншим центральним органам державної виконавчої влади, Раді Міністрів Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям областей, міст Києва та Севастополя всіляко сприяти Міністерству України у справах молоді і спорту, Національному олімпійському комітету України, федераціям з видів спорту та їх місцевим органам у реалізації програм підготовки спортсменів України до Олімпійських ігор та інших офіційних міжнародних змагань.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
9 вересня 1992 року

ПОВЕРНЕННЯ ДО ЄВРОПИ

ПРО ЗОВНІШНЮ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ

26—28 серпня у містечку Альпбах на заході Австрії відбулась міжнародна конференція «Діалог-конгрес Україна», на якій група депутатів на чолі з головою Комісії у закордонних справах українського парламенту Дмитром Павличком зустрілася з політичними діячами цієї країни та обмінялася думками щодо ситуації в Центрально-Східній Європі, проблем міжнародної безпеки у регіоні, питань розвитку співробітництва між обома державами в політичній, економічній, культурній та інших галузях.

З великим інтересом були сприйняті виступи членів Президії Верховної Ради Олександра Ємця, Дмитра Павличка, Василя Євтухова, народних депутатів Івана Зайця, Любомира Пирога, Ігора Гриніва.

Думки про роль опозиції виклав також народний депутат В'ячеслав Чорновіл.

Нижче подаємо текст виступу на цій конференції Дмитра ПАВЛИЧКА в перекладі з англійської мови.

З перших днів свого існування кожна держава встановлює добрі відносини з усіма сусідніми країнами. Це надзвичайно важливо і для України, оскільки в минулому її сусіди були її ворогами. Українська земля була розподілена між ними, і найбільша частина території України була загарбана наймогутнішим сусідом — Росією.

Ця історична спадщина створила сучасні проблеми України і впливає не лише на її зовнішню політику, а також і на головну внутрішню проблему — баланс між західною і східною частинами української держави.

Територіальні зазіхання з боку Росії, які час від часу мали місце, стихають. Але чи надовго? Україна не має жодних територіальних претензій до будь-яких сусідніх держав, певна річ, включаючи й Росію, незважаючи на те, що сусідні з Україною райони Росії значною мірою населені українцями. Ми відкидаємо будь-які спроби перегляду кордонів. Ми підписали Гельсінкський акт, більше того, ми вважаємо існуючі державні кордони в Європі непорушними.

Хоча Росія офіційно визнала Україну як незалежну державу, деякі політичні сили в цій країні все ще мріють про збереження України як частини російської імперії. Головна небезпека українській державній незалежності може прийти тільки з Росії.

Політична боротьба між слабким демократичним рухом та реакційними націоналістичними силами в Росії викликає у нас занепокоєння. Ця внутрішня боротьба може спричинити серйозну загрозу мирові та безпеці не лише в Україні, а й в усій Європі. Ось чому зміцнення демократичних сил у Росії є особливо важливою справою всієї Європи.

Ялтинська угода про розподіл Чорноморського флоту між Україною й Росією є найкращим прикладом гнучкості політики України, її готовності піти на компроміс, коли цього вимагає ситуація.

Членство України у співдружності незалежних Держав розглядається нами як тимчасове. Воно повинно скоро закінчитись. Увесь світ повинен зрозуміти, що співдружність незалежних Держав є, безперечно, нестабільним і громіздким утворенням, що має тенденцію до самоліквідації.

Вихід України з СНД повинен бути пов'язаний з її участю у розвитку системи колективної безпеки в Європі. Для зміцнення цієї системи мають використовуватись як традиційні, так і нетрадиційні механізми. Першими і головними серед них є, безумовно, Організація Об'єднаних Націй та Нарада з безпеки та співробітництва в Європі. Ці інституції вже здобули повагу і вплив у світі.

На жаль, останнім часом їх ефективність не відповідала необхідним вимогам, якщо зважити на розвиток подій на території колишньої Югославії, на Кавказі та в Молдові. Ми дуже занепокоєні тим, що сотні життів було загублено в розгулі різанини та кривавих зіткнень, інспірованих шовіністичними силами.

Ось чому ми впевнені, що НАТО, продемонструвавши ефективні дії в Перській затоці, зможе зіграти важливу роль у розв'язанні конфліктів та зміцненні миру в інших регіонах. Ось чому ми намагаємося активізувати нашу участь у Раді Північноатлантичного співробітництва, членами якої ми є. Зокрема, ми хочемо активізувати нашу участь у реалізації спільних політичних, економічних та наукових програм і особливо програм співпраці у військовій галузі.

Маємо також намір активізувати нашу діяльність у Європейському співтоваристві, Раді Європи та в інших загальноєвропейських структурах, прискорити ефективну і грунтовну інтеграцію України в політичну та економічну системи Європи.

Звичайно, ми повинні зробити все можливе для встановлення різноманітних контактів та зв'язків з парламентами інших країн безпосередньо і через міжнародні інститути. Наприклад, нещодавно ми стали членами Парламентської асамблеї НБСЄ та асоційованим членом Північноатлантичної асамблеї.

Певна річ, це не просте питання. Потрібен час для підготовки таких угод з різних сфер політики, економіки, науки, технології, культури.

Інколи ми чуємо, що з прагматичних причин було б краще підтвердити двосторонні договори, підписані колишнім Радянським Союзом. Така ідея, звичайно, має право на існування. Але для незалежної України вона неприйнятна, насамперед, з політичних міркувань.

Серед європейських держав Австрія — пріоритетна для нас. Маємо на увазі наші історичні та культурні зв'язки, а також подібну до нашої позицію нейтралітету. Австрія — один з наших найкращих сусідів.

Сьогодні Австрія, на відміну від старої імперської австрійської держави з передодня першої світової війни, може зіграти провідну роль у створенні союзницьких зв'язків між державами, що нещодавно стали незалежними і шукають європейського визнання та підтримки. Серед них Україна, Хорватія, Словенія, Молдова.

Україна прагнула стати четвертим кутом «Вишеградського трикутника». Ця структура розвивалася, проте Україна продовжує надіятися на створення нового і більш широкого альянсу, який включав би всі Східноєвропейські та Балканські країни.

Україна також сподівається отримати найближчим часом статус повноправного члена Центральноєвропейської ініціативи. Як стало мені відомо, цього року Австрія головує в цій дуже важливій для нас політичній структурі Європи.

Я хотів би скористатися нагодою і подякувати австрійським властям за підтримку в одержанні Україною цього року статусу спостерігача у Центральноєвропейській ініціативі.

Україна проголошує своє бажання стати неядерною, позаблоковою, нейтральною державою, хоча передавати ядерну зброю нашому найзагрозливішому сусідові — дуже небезпечна перспектива.

Одначе, Україна пропонує всім державам ядерне роззброєння, і внаслідок наших дій мілітарна потуга колишнього Радянського Союзу повинна бути послаблена.

Ми — остання велика нація у світі, що здобула свою державність. Ми цінуємо національну свободу, мабуть, більше, ніж будь-яка інша нація, котра плекала свою державність протягом багатьох віків. За століття російського поневолення ми навіть почали поступово втрачати наш європейський образ — генетичний код європейської нації. Наша мета — повернення до Європи. І ми повертаємось не з порожніми руками. Ми готові працювати задля європейської безпеки та миру.

Про референдуми, політичні ігри та історичну правду

У СІЧНІ минулого року перед проведенням референдуму щодо автономії Криму нам обіцяли, що «Автономія Криму — реальний шанс жити краще». Нас переконували, що «Ваша доля — у ваших руках», пропонували: «Скажемо «так» автономії — єдиній гарантії захисту унікальної природи Криму», «Хочеш бути господарем народної землі — голосуй за автономію». Однак знайдеться мало кримчан, які стверджуватимуть, що жити вони стали краще, що захист унікальної природи Криму поліпшився, що вони стали господарями своєї землі. По суті, все або майже все залишилося без змін, а коли щось і змінилося, то в багатьох випадках на гірше.

Нині ми є свідками затятої кампанії за проведення чергового референдуму. Вже не за автономію, а за цілковиту незалежність «у союзі з іншими державами». При цьому й обіцянки стали масштабнішими, і їх кількість зросла. В основному вони зводяться ось до чого:

1. Незалежність Криму дасть можливість позбутися колоніальної залежності і консервативних елементів влади, після чого ми зможемо нормально жити, працювати і справедливо розв'язувати всі найскладніші проблеми, що існують в Криму.

2. Незалежність Криму дозволить уникнути зіткнень між братніми народами Росії та України.

3. Незалежність Криму гарантує цілковиту свободу, бо тільки насправді вільна людина може бути щасливою. При цьому нам обіцяють свободу висловлювати власну думку, свободу обирати рід занять, свободу розпоряджатися плодами своєї праці тощо.

Що ж до «свободи», то багато народів «це вже проходили». І свободу, і землю, і рівність обіцяли людям у 1917 році, а в результаті одержали повне безправ'я, корупцію, бідність, а в деяких випадках і геноцид.

Можливо, у нас після досягнення цілковитої незалежності буде інакше? Дуже важко в це повірити. Адже вже тепер на різних мітингах і на сторінках деяких газет засуджуються неугодні точки зору, позиція неслухняних депутатів, журналістів, працівників радіо і телебачення, причому використовується стандартна термінологія старих часів: «Незрозуміло, патріотами якої держави є ці депутати», «Чи давали виборці право виступати від їхнього імені таким чином?», «Навряд чи в світі знайдеться ще держава телерадіокомпанія, що діє проти своєї держави» тощо.

А коли врахувати, що в деяких органах друку державні інтереси ототожнюються з інтересами «народної опозиції» і РРК, то можна уявити, як вони розуміють «повну свободу», «свободу висловлювати власну думку» та інші свободи. Це особливо наочно видно на мітингах і зборах на підтримку референдуму. Найменше заперечення або сумнів у доцільності повного відокремлення від України викликає, як правило, одну й ту ж реакцію: «Він — проти народу!», «Він — проти Криму!». А дехто вже говорить про ворогів Криму. Ще трохи — й заговорять про ворогів народу. З наступними оргвисновками.

Розглянемо тепер другу обіцянку. Щоб усвідомити її суть, подумки проведемо такий експеримент. Фінський парламент (сейм) приймає рішення про те, що приєднання Карелії до Росії (16 липня 1956 року) є незаконним, вимагає перегляду відповідного положення, направляє до Карелії депутатів і державних діячів найвищого рангу, котрі агітують жителів Карелії переходити під юрисдикцію Фінляндії. У

Кримська проблема

Карелії створюється «Народна опозиція» та Республіканський Рух Карелії (РРК), які виступають за незалежність (у союзі з іншими державами), мотивуючи це тим, що таким чином вдасться уникнути зіткнення між сусідніми народами Росії та Фінляндії.

Ще один можливий варіант. Херсонська обласна рада приймає рішення про недоцільність входження Красноперекопського району до Кримської області (або Республіки Крим). Херсонські депутати і газети розпочинають активну кампанію на підтримку цього рішення. У Красноперекопському районі створюються «Народна опозиція» та Районний Рух Красноперекопська (РРК), які виступають за незалежність цього району в співдружності з іншими областями і районами, мотивуючи це тим, що завдяки цьому можна буде уникнути зіткнень між братніми народами Херсонської та Кримської областей, а також позбутися колоніальної залежності Красноперекопського району від Сімферополя, одержати повну свободу розпоряджатися плодами своєї праці тощо.

Читач сам може збільшити кількість таких уявних (і цілком практично здійсненних) експериментів, а також зробити висновок про те, якою мірою такі заходи сприяли б запобіганню зіткненням між братніми, дружніми чи сусідніми народами.

Перейдемо тепер до питання про колоніальну залежність, про яку раптом заговорили останнім часом.

Так, один з читачів «Крымской правды» пише, що в 1954 році «в будь-якому продуктовому магазині вільно і вдосталь продавалися чорна й червона ікра, не менше 10 сортів сирокопчених ковбас, будь-яка сира й копчена риба... А ось після того, як Крим було передано Україні і його перевели на забезпечення спочатку за 2-ю категорією, а потім і за 3-ю, забезпечення продовольчими й промисловими товарами дійсно різко погіршилося».

Чи так це? Я переїхав до Криму в 1971 році. Отже, Крим уже 17 років був «своєрідною колонією України». А в магазинах цієї колонії було повнісінько ковбаси, сиру, масла та інших продуктів. Ящики з курами штабелями стояли на вулицях. А в магазині «Українська ковбаса», що знаходився в Сімферополі по вул. К. Маркса (навпроти ювелірного магазину), висів цінник з переліком найменувань ковбас, що є в продажу, і з короткою інформацією: «У нас сьогодні в продажу 48 видів ковбасних виробів». Замість 48 іноді було 44 або 46, але завжди не менше 40. Спад почався з середини 70-х років. На згаданому цінникү почали з'являтися числа 36, 24, 12 і т. д. Потім близько року протрималися 6 і 4, після чого наприкінці 70-х років магазин зачинили на ремонт. Після ремонту його відкрили вже під назвою «Молоко».

У цей же час Крим перевели на більш низьку категорію забезпечення. І це було пов'язано не з колоніальною політикою України (уже хоча б тому, що тоді всі, навіть другорядні, рішення або приймалися в Москві, або не приймалися без погодження з нею), а із загальним погіршенням економічного становища всієї країни, основними причинами чого були різка мілітаризація народного господарства, корупція та розкрадання на всіх рівнях, брак гнучкості та стимулів при плановому господарстві.

Активні прибічники незалежності Криму без упину підраховують, що виробляється в Криму і що з нього вивозиться. І лише мимохідь, ніби між іншим, іноді зазначають, що й Україна дещо дає Криму. При цьому обмежуються в основному водою та електроенергією. А ось газета «Таврические новости», яку важко запідозрити в симпатіях до України, наводить статистичні дані за перше півріччя 1991 року: усього продовольчих і непродовольчих товарів завезли з РРФСР на суму 245338 тисяч карбованців. У той же період з України в Крим завезли товарів на суму 1070556 тисяч карбованців, тоді як з Криму в Україну — на суму 543255 тисяч карбованців. При цьому вартість електроенергії та води в цих підрахунках не враховується. Таким чином, з «метрополії» (України) завезли в «колонію» (Крим) товарів на суму вдвічі більшу, ніж вивезли.

Здавалося б, ситуація гранично ясна. Однак непримиренні прихильники цілковитої незалежності, не бажаючи рахуватися з реальними фактами, і далі твердять про колоніальну залежність і обіцяють світле майбутнє після того, як під їхнім керівництвом Крим стане незалежним.

Проте багато кримчан розуміє, що приховано за об'єктивними міркуваннями і щедрими обіцянками. Тому різними шляхами вони приходять до одного й того ж висновку — про недоцільність нині не тільки так уперто нав'язуваного референдуму, а й участі в ньому (якщо він усе-таки відбудеться). А в майбутньому, коли стабілізується економіка, вщухнуть політичні пристрасті, повернуться в Крим раніше депортовані народи, можна обговорити питання про подальший статус Криму, якщо, ясна річ, у цьому буде необхідність і це влаштовуватиме всі національні групи, що там проживають.

Олександр КУЖЕЛЬ.
Сімферополь.

Дорогу здолає той, хто йде

Створення, відновлення й удосконалення Військово-Морських Сил України — комплексна проблема, що включає політичні, соціальні, економічні, морально-психологічні й спеціальні аспекти. Їх важливо усвідомлювати виходячи з того, що людина, умови її життя й служби мають бути в центрі уваги.

Чи в змозі Україна мати й розвивати свої Військово-Морські Сили!

Точка зору

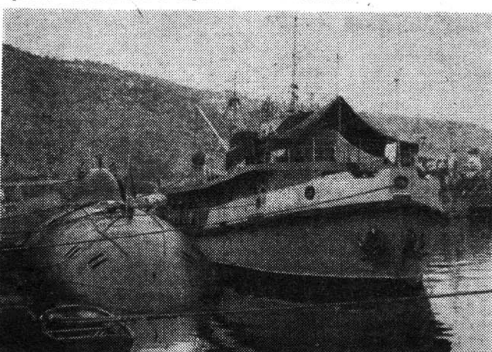
Досить заглянути в довідник «Военно-морские силы иностранных государств» (М., Воениздат, 1988 р.), щоб переконатися, що в Іспанії, Франції, Італії, Туреччині (країнах з близьким за чисельністю до України населенням) чисельність ВМС становить 38,5 — 70 тисяч чоловік (0,74—1,3 відсотка від населення). Україна планує мати регулярні ВМС чисельністю приблизно 36 тисяч чоловік (0,69 відсотка від її населення), що повною мірою відповідає принципу мінімальної оборонної достатності. Зрозуміло й інше: загальний потенціал України не нижчий, ніж у наведених країнах Західної Європи, а вищий, й річ саме в сучасному стані економіки.

Тому питання може поставати лише таким чином: як можна вдихнути нове життя в ВМС? Лише через соціально-економічні перетворення в державах СНД і не одразу ж. Ці перетворення мають управлятися. Управління пов'язане з державністю, її становленням. Свідками одного акту розпаду держави ми були. Його неминучим наслідком став розпад Збройних Сил СРСР. Важливо зупинитися й не допустити наступних етапів розпаду — уже не СРСР, а членів СНД. У Молдові, Грузії, Азербайджані момент мирного розв'язання уже упущено. Для України, як і для Росії, Білорусі, реальне становлення своєї державності без кровопролиття.

Паралельно з переходом до нової економіки держава виконуватиме прямі свої функції: гарантування оборони й безпеки. Щодо Військово-Морських Сил попереджувальними діями мають стати не стільки явно видимі (сам факт створення ВМС), скільки справжні. А саме — створення кораблебудівної галузі як системи відтворення бойових засобів флоту, що обновлюються. Основа для цього в Україні є — це потужні суднобудівні й судноремонтні підприємства. Їхні виробничі потужності для ВМС не лише достатні, а навіть надлишкові. Основна проблема — в побудові структури управління кораблебудуванням в цілому, включаючи апарат управління, науково-дослідницькі, проектні організації з усіх видів озброєння й техніки, випробувальні полігони.

Навіть в галузі Судпрому СРСР, що склалася, у шістдесяті роки на розробку одного зразка озброєння ВМФ йшло понад 5 років. У першій половині вісімдесятих період збільшився удвічі. Строки капітальних ремонтів кораблів розтягнулися на багато років. Комплекси й кораблі приймалися з багатьма недоробками. Зараз про це трохи забули й часом ці роки видають за період розквіту. На тлі розвалу, що продовжується, це не дивно, але так було. Це ж свідчить і про об'єктивні труднощі управління кораблебудуванням.

У процесі його становлення найскладнішим буде узгоджене створення всіх елементів бойових засобів ВМС, розробка й виробництво тієї «начинки», яка робить корабель цілеспрямовано функціонуючою системою, що не поступається кращим зарубіжним аналогам.

Під час створення кораблів та засобів наземного базування пріоритетним має бути забезпечення комфортних умов для екіпажів, створення оптимального робочого середовища з усіх чинників, повний облік ергономічних вимог до зразків озброєння й техніки, що розробляються. Людина і на кораблі повинна відчувати себе Людиною.

І ще одне важливе завдання. Україна твердо стала на шлях перетворення на без'ядерну зону. Висока ефективність розв'язання бойових завдань ВМС в умовах виключення ядерних боєголовок ракет й торпед може бути забезпечена лише одним способом: ВМС мають стати високоінтегрованою системою управління з високоточною зброєю. Потрібні нечисленні, але мобільні ВМС, які функціонують як єдиний автоматизований організм на основі безперервного обміну й обробки інформації засобами спостереження, кораблями й частинами, комплексами зброї й командними пунктами в єдиному часі.

Зазначені проблеми не вичерпують повного їх переліку, та вже з їхнього усвідомлення стає зрозумілою грандіозність труднощів, котрі треба буде подолати. Чи позамежні вони? Ні, дорогу здолає той, хто йде.

Павло ЧАБАНЕНКО, доктор військових наук, професор, капітан I рангу.
Севастополь.

Телеграфним рядком з Житомира

ЩО ЗА СВЯТО БЕЗ ТОРГІВЛІ!

Житомир відзначає своє 1108-річчя. Завтра тут відбудеться святкова кавалькада, виступлять художні колективи, своє вміння продемонструють народні майстри, модельєри, спортсмени. І, нарешті, порадує всіх торгівля.

ЩОБ НАЩАДКИ НЕ ЗАБУЛИ

З нагоди 500-річчя українського козацтва в Коростишеві, де народився видатний полковник часів Богдана Хмельницького Мартин Небаба, незабаром буде відкрито пам'ятний знак, а в селі Вигові Овруцького району на батьківщині Івана Виговського — хрест на честь славного гетьмана України.

ПРИЇХАЛА ВОЄВОДА

У спортивному комплексі «Динамо» проведено виставку-презентацію 20 польських фірм. У її роботі та налагодженні контактів із місцевою торгівлею взяли участь представники міста Тарнува — віцевоєвода Крістіна Брода і голова міської ради Антоні Жемба.

ВИПАДКОВО В ЄРУСАЛИМІ

Цьогорічна випускниця Житомирського музичного училища імені В. Косенка Людмила Шварцман стала лауреатом представницького міжнародного конкурсу естрадної пісні в Єрусалимі. От що значить випадково потрапити на відбірковий тур вокалістів!

ЗАХОТІЛОСЯ ДЕРУНІВ

Один із жителів селища Новогуйвинський та мешканка села Озерянки Житомирського району вночі викопали і вкрали з поля колгоспу «Україна» 195 кілограмів картоплі на суму 4 тисячі 992 карбованці. Їхню наполегливість має оцінити суд.

Володимир ЛИЗА.

Щось новеньке

ПЕРЕКУЄМО ІНЖЕНЕРА НА МЕНЕДЖЕРА

Три десятки вчорашніх дипломованих безробітних з міста Рівне одержали дипломи економіста-бухгалтера. Вони завершили навчання на факультеті перекваліфікації Українського інституту інженерів водного господарства, який відкрито за ініціативою обласного центру зайнятості. Сюди приймають за конкурсом після співбесіди і спеціального тестування людей з вищою технічною освітою, яким до снаги надінтенсивна методика викладання курсу економічних дисциплін. Випускники ж віддають перевагу сфері малого бізнесу. На новому факультеті цього року можна здобути ще одну спеціальність — економіста-менеджера.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Презентації

ПРИ СВІТЛІ «СМОЛОСКИПА»

Поповнилася бібліотека української діаспори (є така віднедавна в Києві): партію нових книг люб'язно передав сюди Осип Зінкевич — директор Українського незалежного видавництва «Смолоскип» імені Василя Симоненка (США).

Тут же, у читальному залі бібліотеки, він зустрівся з журналістами та читачами. Розповідь гостя розвіяла міфічний образ ворожого заокеанського видавництва. Справді, ще в недалекі часи дехто міг уявити його грізним десятиповерховим будинком, наповненим агентами ЦРУ, які готували тут антирадянську літературу. Така чи подібна картина поставала зі сторінок наших газет.

Коли ж туман розвіявся, стало видно: світло «Смолоскипа» струмує з невеличкого підвалу приватного будинку пана Осипа та його дружини пані Надії. У горішній кімнатці — комп'ютер, друкарські машинки. Ось тут подружжя та добровільні помічники — патріоти України і готують до видання книги. Від часу народження «Смолоскипу» (1968) і по сьогодні у видавництві не було й нема жодного платного працівника. А в світ вийшло близько двохсот найменувань книг. Багато хто побачив істинну суть подій в Україні в часи брежнєвсько-щербицької задухи та в наступні роки саме при світлі «Смолоскипа».

Не поетів чи прозаїків діаспори друкував «Смолоскип». Звідси йшли в життя книги репресованих українських письменників та журналістів, а також твори, заборонені до друку в Україні. Як ці твори потрапляли до видавництва — як вони «переходили» кордон, як потім надруковані поверталися в Україну — це майже детективні історії, повні несподіванок і ризику відважних людей. То були письменники, артисти, спортсмени. Часом, самі того не знаючи, книги «відщепенців» везли комуністи — їх не так ретельно обшукували на кордоні... Власне, це варте окремої розповіді. Сьогодні ж — про книги.

Беру навмання з тих, що привіз пан Осип. Ось «Лесь Курбас». Видання просто чудове, на сторінках виділено все те, що «вирізалося» в радянських виданнях, багато документів. А ось томи «Мартирології українських церков» — коментарі зайві. Далі — «Невольнича муза Ігоря Калинця», «Сибірські новели» Бориса Антоненка-Давидовича, «Більмо» Михайла Осадчого, «Сутичка з тайфуном» Святослава Караванського, яскравий альбом «Тисяча років християнства в Україні»... Мимоволі очі затримуються на рядках — у них те, чого ми не знали про себе. З трепетом беру книгу «Василь Стус». Блискуче видання! Воістину гідний пам'ятник поету-мученику. І щемить серце від думки: а рідна мати-Україна не спромоглася ось так подбати про пам'ять сина — чи з нинішньої убогості, чи з нашої непростимої байдужості до своїх пророків...

Сьогодні Україна незалежна. Репресованих авторів нема, заборонених творів — теж. Чи не вичерпується у зв'язку з цим діяльність видавництва? На це запитання кореспондента «Голосу України» Осип Зінкевич сказав:

— Ні, не вичерпується. Ми тепер вивчаємо, що сьогодні потрібно Україні. І будемо видавати найнеобхідніше. Це можуть бути забуті чи заборонені колись твори, а також підручники, різноманітні буклети. «Смолоскип» працюватиме на утвердження державності України.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

Слов'янський базар

Літо, як усе гарне, швидко скінчилося, і разом з ним відходять у минуле події, що відбувалися спекотними днями у Вітебську на міжнародному музичному фестивалі «Слов'янський базар». Незабаром, очевидно, почнеться підготовка до наступного фестивалю. Де він проходитиме і яку назву матиме (бо слово «базар» подобалося не всім), поки що невідомо, а ми продовжуємо серію матеріалів про першу спробу. Отже:

НЕПОРОЗУМІННЯ,

або Скільки чарок колом

...Гаряче було не лише на вулиці. Складалося враження, що сонце підігріло й емоції деяких членів журі, які вину за це намагалися покласти на «українських журналістів» в цілому і на Олександра Ягольника та його колег з нової музичної газети «Весло» зокрема. Їх звинувачували в націоналізмі, шовінізмі та інших гріхах, варто було лише спробувати поставити запитання щодо вищезгаданих «чарок». Шановний поет Юрій Рибчинський пояснив О. Ягольнику, що «треба спочатку стати журналістом класу Юрія Роста, а тоді вже ставити такі питання!» (Цікаво, чи з'явиться на наступному фестивалі інструкція, які саме запитання має право ставити на прес-конференції журналіст?). Тож нехай діалог продовжать члени журі та оргкомітету.

Чому Ірина БІЛИК відмовилася від участі в конкурсі?

Михайло ШАБРОВ, поет (Росія): — ...Оркестр звучав для всіх однаково, а якщо звукорежисер «партачив», то він «партачив» усім, а не тільки українським виконавцям!

Юрій РОГОЗА, поет (Україна): — Я хочу пояснити підхід українського журналіста, оскільки тепер я, людина стримана, пред'являю ту ж претензію (про звучання оркестру) панові Фінбергу (диригент.—**К. В.**) Співачка з України пані Білик прийшла на репетицію і у відповідь на зауваження автора її композиції панові Фінбергу: «Тут змінено гармонію» почула: «Звичайно, я її змінив, це була неграмотна, неправильна гармонія!» Епізод цим не скінчився. Іра, дівчина вихована, звернулася до звукотехніка з проханням: «Будьте ласкаві, зробіть гучніше звук на монітор» У відповідь на це звукотехнік по голосному зв'язку сказав: «Люба дівчино! Жодна апаратура, навіть така потужна, як наша, замість вас співати не зможе!» Це сталося під аплодисменти оркестрантів. Іра сказала: «Очевидно, ви маєте рацію» і пішла. Увечері її менеджер офіційно заявив мені, що ні за яких умов Ірина участі в конкурсі не братиме.

Отже, одна з найсильніших конкурсанток нашої «команди» вибула із змагань. Попри це, перший приз мин таки взяли. Про непорозуміння, які виникли під час виступу його володаря Олекси Береста, ви вже знаєте («Бомба по-останкінськи», «ГУ» № 139 (389) від 24 липня ц. р.). Під час заключного гала-концерту на вітринах було випробувано Тараса ЖИТИНСЬКОГО з Івано-Франківська (третя премія): посеред його виступу в оркестру випадково відключилися мікрофони й Тарас змушений був кілька хвилин співати «а капелла», поки несправність не усунули. Як зазначив Юрій Рогоза, Міністерство культури Білорусі сплатило немалі гроші оркестрові під керівництвом Михайла Фінберга для того, щоб виконавці на сцені почувалися максимально комфортно. Цього, на жаль, не сталося. Від прикрих непорозумінь ніхто не застрахований, але чомусь нашим виконавцям у цьому плані «пощастило» просто надзвичайно.

Скільки всього «чарок» припало на нашу делегацію, можете полічити самі, втім, непорозуміння трапилося і з виступом Ірини ШВЕДОВОЇ у білоруській пресі. Та про це — іншим разом.

Катерина ВОРОНЕНКО.

Кримінальна хроніка

МІЛІЦІЯ СТРІЛЯЄ

19 серпня у місті Весела Гора Донецької області дільничний інспектор Олександрівського РВВС молодший лейтенант міліції С. Монід намагався зупинити хулігана, що розбушувався, робітника місцевого радгоспу Л. Хлопова, 1957 року народження, який у нетверезому стані приставав до перехожих. Реакція хулігана на зауваження дільничного була непередбачуваною. Він схопив офіцера за руку й почав бити кулаком в обличчя. Попереджувальний постріл, а затим і постріл у ногу і протверезили хулігана.

А через день у селі Цебрикове Великомихайлівського району Одеської області двоє місцевих жителів, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, своєрідно відреагували на зауваження дільничного інспектора лейтенанта міліції В. Ющака. В. Корчевський, робітник асфальтового заводу, і О. Цинтора, працівник колгоспу, збили офіцера міліції й почали його бити ногами й палицями. Пролунали чотири постріли. З них два було попереджувальних. Очевидно, правопорушники не знали, що в особливих випадках міліції законом дозволяється застосування зброї. А результат такий: один з нападаючих помер дорогою до лікарні, другого та дільничного доставлено туди з тілесними пошкодженнями.

Змушений був застосувати зброю й старший інспектор ДАІ В. Сосюрко з Харкова. Він виявив машину «Жигули», котра рухалася з порушенням правил дорожнього руху. Невідомий, що перебував у машині, на вимогу інспектора зупинитися не відреагував. Затим усе було, як в кіно. Погоня, примусова зупинка. Напад на працівника міліції з металевим прутом, два постріли й поранення в ногу водія «Жигулей» місцевого жителя П. Любченка, який ніде не працює.

А що б сталося, коли б наші міліціонери, як, наприклад, їхні колеги з США, стріляли одразу на влучення? Чи не пора зрозуміти, що працівники міліції застосовують зброю як крайній засіб для захисту життя громадян України та свого. Але застосовують. Пам'ятайте про це.

Олександр НАУМОВ,
співробітник прес-центру МВС України.

У Мю… наш…

Конференц…

В одному з… українських на… вих закладів з… раїни — Укра… ному Універси… Мюнхені — в… народна науко… ція, присвяче… ню проекту К… них-правозназ… участь політол… ти, історики… багатьох краї… Америки, сту… ставник кра… ди Мю… а. … можливість с… історичними … раїнських кон… наючи з Конс… Орлика 1710…

Відкриваюч… ректор УВУ… дан Цюцюра… волічність то… Конституція… раїни обговор… закладі, в яко…

ГО…

Коли люд… харчами, то,… сита або об'… річного Лес… ського, в яко… особисте жи… скажеш. Ху… він сидів біл… динку … ставник… … градського … бинддю на ч… із... цигарко… нього суха … йому не д… точніше дают… як він хоче.

Оказії

Пен… 200…

Саме таку… одному пен… листоноша… райвузла зв… В., втратив… рез втому.… жав замість… десять купо… сячі. З'ясув… — закінчил… інших випла… одержавши…

КИЯ… І ГО…

«Вечірні… ліком, свят…

Свято тр… ріївському… 13 вересн… Центральн…

У прогр… Артемовсь… ряне шоу… аукціони,… Київ і Киї…

Свято, я… шти попов…

До речі… фонд Маз… намо», де… чаєм, йом…

...и світлі «...олоскипа»

...бліотека української діаспори (є така від... партію нових книг люб'язно передав сюди ... директор Українського незалежного ви... ...скип» імені Василя Симоненка (США).

...народження
...968) і по
...вництві не
...дного плат-
... А в світ
...двохсот на-
...Багато хто
...уть подій в
...режнєвсько-
... та в нас-
...при світлі

...розаїків ді-
... «Смолос-
...ли в життя
...их україн-
...ків та жур-
... твори, за-
... в Україні.
...рапляли до
... вони «пе-
..., як потім
...верталися в

Україну — це майже детективні історії, повні несподіванок і ризику відважних людей. То були письменники, артисти, спортсмени. Часом, самі того не знаючи, книги «відщепенців» везли комуністи — їх не так ретельно обшукували на кордоні... Власне, це варте окремої розповіді. Сьогодні ж — про книги.

Беру навмання з тих, що привіз пан Осип. Ось «Лесь Курбас». Видання просто чудове, на сторінках виділено все те, що «вирізалося» в радянських виданнях, багато документів. А ось томи «Мартирології українських церков» — коментарі зайві. Далі — «Невольнича муза Ігоря Калинця». «Сибірські новели» Бориса Антоненка-Давидовича, «Більмо» Михайла Осадчого, «Сутичка з тайфуном» Святослава Караванського, яскравий альбом «Тисяча років християнства в Україні»... Мимоволі очі затримуються на рядках — у них те, чого ми не знали про себе. З трепетом беру книгу «Василь Стус». Блискуче видання! Воістину гідний пам'ятник поету-мученику. І щемить серце від думки: а рідна мати-Україна не спромоглася ось так подбати про пам'ять сина — чи з нинішньої убогості, чи з нашої непростимої байдужості до своїх пророків...

Сьогодні Україна незалежна. Репресованих авторів нема, заборонених творів — теж. Чи не вичерпується у зв'язку з цим діяльність видавництва? На це запитання кореспондента «Голосу України» Осип Зінкевич сказав:

— Ні, не вичерпується. Ми тепер вивчаємо, що сьогодні потрібно Україні. І будемо видавати найнеобхідніше. Це можуть бути забуті чи заборонені колись твори, а також підручники, різноманітні буклети. «Смолоскип» працюватиме на утвердження державності України.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

У Мюнхені обговорили нашу Конституцію

Конференції

В одному з найстаріших українських навчально-наукових закладів за межами України — Українському Вільному Університеті (УВУ) у Мюнхені — відбулася міжнародна наукова конференція, присвячена обговоренню проекту Конституції України. В роботі, крім вчених-правознавців, взяли участь політологи, економісти, історики та філософи з багатьох країн Європи та Америки, студенти, представник ...країнсько... ...ома-ди Мю... ...а. Учасни... ...али можливість ознайомитися з історичними джерелами українських конституцій, починаючи з Конституції Пилипа Орлика 1710 року.

Відкриваючи конференцію, ректор УВУ професор Богдан Цюцюра підкреслив символічність того факту, що Конституція незалежної України обговорюється саме в закладі, в якому працювали автори українських демократичних конституцій 1918—1920 рр. професори С. Дністрянський, О. Ейхельман, М. Лозинський, В. Старосольський та інші.

У своїй доповіді «Основні положення проекту нової Конституції України» Голова Конституційного суду, керівник робочої групи Конституційної комісії Верховної Ради професор Л. Юзьков звернув увагу слухачів на ключові проблеми проекту — позитивні права громадян, правовий механізм реалізації Конституції, розподіл державної влади, співвідношення між правовою державою і громадянським суспільством.

Перший заступник голови колегії з питань правової політики Державної думи М. Кампо виступив на тему: «Проблеми унітаризму в проекті нової Конституції», директор Інституту держави та права АН України Ю. Шемшученко — «Судова система в проекті нової Конституції України». Федеральний суддя з США доктор Б. Футей виступив на тему: «Перехід від командної до правової системи», професор З. Соколюк — «Загальні зауваги до проекту Конституції України», доктор В. Шафовал — «Чи створює проект Конституції стабільну плюралістичну систему?».

Конференція завершилася «круглим столом» для учасників, під час якого було поставлено питання про необхідність введення до Конституції положень, які відбивали б християнську духовну традицію, ідею українського народу як носія державної влади, соборності Української держави. Висловлювалися пропозиції і щодо вилучення з проекту положень, які держава не може забезпечити: про позитивні права громадян, громадянське суспільство.

Висновки і пропозиції конференції передано на адресу Конституційної комісії Верховної Ради України.

Павло СТЕЦЮК,
аспірант Львівського університету.

Кримінальна хроніка

МІЛІЦІЯ СТРІЛЯЄ

19 серпня у місті Весела Гора Донецької області дільничний інспектор Олександрівського РВВС молодший лейтенант міліції С. Монід намагався зупинити хулігана, що розбушувався, робітника місцевого радгоспу Л. Хлопова, 1957 року народження, який у нетверезому стані приставав до перехожих. Реакція хулігана на зауваження дільничного була несподіваною. Він схопив офіцера за руку й почав бити кулаком в обличчя. Попереджувальний постріл, а затим і постріл у ногу і протверезили хулігана.

А через день у селі Цебрикове Великомихайлівського району Одеської області двоє місцевих жителів, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, своєрідно відреагували на зауваження дільничного інспектора лейтенанта міліції В. Ющака. В. Корчевський, робітник асфальтового заводу, і О. Цинтора, працівник колгоспу, збили офіцера міліції й почали його бити ногами й палицями. Пролунали чотири постріли. З них два було попереджувальних. Очевидно, правопорушники не знали, що в особливих випадках міліції законом дозволяється застосування зброї. А результат такий: один з нападаючих помер дорогою до лікарні, другого та дільничного доставлено туди з тілесними пошкодженнями.

Змушений був застосувати зброю й старший інспектор ДАІ В. Сосюрко з Харкова. Він виявив машину «Жигули», котра рухалася з порушенням правил дорожнього руху. Невідомий, що перебував у машині, на вимогу інспектора зупинитися не відреагував. Затим усе було, як в кіно. Погоня, примусова зупинка. Напад на працівника міліції з металевим прутом, два постріли й поранення в ногу водія «Жигулей» місцевого жителя П. Любченка, який ніде не працює.

А що б сталося, коли б наші міліціонери, як, наприклад, їхні колеги з США, стріляли одразу на влучення? Чи не пора зрозуміти, що працівники міліції застосовують зброю як крайній засіб для захисту життя громадян України та свого. Але застосовують. Пам'ятайте про це.

Олександр НАУМОВ,
співробітник прес-центру МВС України.

ГОЛОДОВКА З ЦИГАРКОЮ

Ситуація

Коли людина перебирає харчами, то, очевидно, вона сита або об'їлася. ...ро 30-річного Леоніда ...ерезанського, в якого не склалося особисте життя, цього не скажеш. Худий, кістлявий, він сидів біля входу до будинку ...іністрац... представни... ...резиден... ...енінградського району з білою биндою на чолі й голодував із... цигаркою. Казав, що в нього суха голодовка, бо йому не дають квартири, точніше дають, але не таку, як він хоче.

З'ясувалося, що житло йому адміністрація пропонувала в шести місцях. Справою займалося більше сотні людей — в адміністрації представника Президента, райвідділі міліції, суді, прокуратурі, житловому управлінні разом із кількома ЖЕКами. Питання вирішили, та й Леонід писав у заяві, що «зготен на будь-яку нормальну квартиру».

Як і в кожному районі Києва, в Ленінградському вистачає серйозних і важливих справ. Але Березанському здалося, що його особиста справа найважливіша, досвіду «бійця» за справедливість він набув, «роззброюючи» свого часу полковника Григор'єва, тож вирішив шаленими погрозами і брутальною лайкою з'ясувати питання в органах влади. За це дістав 15 діб примусових, а втікши, потрапив до реанімації.

Михайло ВАСИЛЕНКО.
Київ

Оказії

Пенсія — 200 тисяч

Саме таку суму виплатила одному пенсіонер... міста листоноша Гайв...нського райвузла зв'язку Олімпіада В., втративши пильність через втому. Пенсіонер одержав замість двох пачок по десять купонів — дві по тисячі. З'ясувалося це швидко — закінчилася готівка для інших виплат. Але пенсіонер, одержавши астрономічну суму грошей, не збирався їх повертати. Довелося листоноші обходити всіх, хто одержував пенсії, оглядати видані купюри, але все дарма, хоча під підозру один потрапи... ...роші не показав, міліці... ...е пустив на поріг.

Співчуваючи горю листоноші, пенсіонери створили при райвузлі зв'язку фонд допомоги її родині, яка бідує через оцю халепу.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

Дожилися!

НЕМОВЛЯ НА СМІТНИКУ

Працівники залізничного пологового будинку міста пізнього вечора на території медичного закладу випадково знайшли новонародженого хлопчика. В ящику для... сміття. Його відразу ж доставили до міської дитячої лікарні, де лікарі зробили все можливе, щоб врятувати немовля.

Матір малюка знайти не вдалося. Та чи й варто?

Микола КОСИЙ.
Харків.

...з ним відхо-
...днями у Ві-
...Слов'янський
...до наступ-
...матиме (бо
...відомо, а ми
... Отже:

...НЯ,

... У відпо-
...технік по го-
...сказав: «Лю-
... апарату-
... потужна, як
...ас співати не
...ося під апло-
...рантів. Іва
..., ви має-
.... Увечері
...ційно заявив
... яких умов
... конкурсі не
... найсильні-
... нашої «ко-
... із змагань.
... приз ми
... непорозумін-
...під час во-
...даря Олекси
... вже знаєте
...останкінськи»,
...389) від 24
... час заклю-
...рту на витри-
...пробувано Та-
...ЬКОГО з Іва-
...(третя пре-
...ого виступу
...дково відклю-
...фони й Тарас
... кілька хвилин
...пелла», поки
... усунули. Як
... Рогоза, Міні-
...тури Білорусі
... гроші орке-
...ицтвом Ми-
... для того,
... на сцені почу-
... ком-
... на жаль, не
...прикрих непо-
... застрахова-
... нашим вико-
... плані «поща-
... надзвичайно.
...ього «чарок»
... делегацію,
... самі, втім,
... і з
... ШВЕДОВОЇ
...пресі. Та про
...разом.

...ВОРОНЕНКО.

ДН...

Минулої сере... га Україна слав... роїв спорту — призерів XXV ... ігор у Барселон... Олімпіади в Ал... ...ршого дня «сво... товариства і ві... штовували їм п... ровували суве... ми і призами в...

А в четвер у... Міністерстві у ... ді та спорту. ... щось і не пам'... будинку такого ... ємного свята. ... багато теплих ... славних підкор... та їхніх наста... багато подарун... окрім цінних с... терство відзна... нів преміями ... купонів. А бан... — спонсор ... команди Украї... рахунки по 50... на кожного во... медалі. Не обм... призерів.

Уся ця цере... джувалася чу... ми у виконан... співаків Лілії ... Іво Бобула.

Але головн... на олімпійську... кали в Маріїн... куди її запро... Президент У... Кравчук. Вист... присутніми в ... лацу, Прези... дав високу оц... там посланців... дої держави, ... вони блиску... досягненнями ...

На...

на Республіка... деться незвич... зустрінуться ... і «Арт-обстріл... сори цього ... «Довіра», «М... «АСКО-Київ ...

Представни...

ХТО...

Стає наві... ки ще турів ... вищої ліги ... разок прот... братів своїх ... лістів СК «... у минулому ... же складне: ... своєму полі... ли». Правда... лині Піндеє... там, що до ... перника тре... повагою. Гос... їли цей уроки ... Єрмаков зрі... потім на по... на боротьба ... му таймі б... одеціти схи... свій бік. С... (60), а згодо... (71) дове... лідирує нед...

Більш сн... було у він... яка виступа... лоді динамі... у столиці п... у керівницт... ди з повно... тері цього ра... у одного з ... «Динамо» ... Гайдаржі, ... «Ниви» з х... сталу», бу... динамівці т... ключів до ... А одину м... ти ворота І... використав ... «Нива» ...

…нхені обговорили …у Конституцію

…найстаріших …ально-науко… …межами Ук… …ському Віль… …еті (УВУ) у …булася між… …конферен… …обговорен… …ституції Ук… …крім вче… …, взяли …и, економіс… …філософи з …Європи та …енти, пред… …ської …ома… …асни… …али …айомитися з …ерелами ук… …итуцій, почи… …туції Пилипа …ку.

…конференцію, …офесор Бог… …креслив сим… …факту, що …алежної Ук… …ться саме в …у працювали автори українських демократичних конституцій 1918—1920 рр. професори С. Дністрянський, О. Ейхельман, М. Лозинський, В. Старосольський та інші.

У своїй доповіді «Основні положення проекту нової Конституції України» Голова Конституційного суду, керівник робочої групи Конституційної комісії Верховної Ради професор Л. Юзьков звернув увагу слухачів на ключові проблеми проекту — позитивні права громадян, правовий механізм реалізації Конституції, розподіл державної влади, співвідношення між правовою державою і громадянським суспільством.

Перший заступник голови колегії з питань правової політики Державної думи М. Кампо виступив на тему: «Проблеми унітаризму в проекті нової Конституції», директор Інституту держави та права АН України Ю. Шемшученко — «Судова система в проекті нової Конституції України». Федеральний суддя з США доктор Б. Футей виступив на тему: «Перехід від командної до правової системи», професор З. Соколюк — «Загальні зауваги до проекту Конституції України», доктор В. Шафовал — «Чи створює проект Конституції стабільну плюралістичну систему?».

Конференція завершилася «круглим столом» для учасників, під час якого було поставлено питання про необхідність введення до Конституції положень, які відбивали б християнську духовну традицію, ідею українського народу як носія державної влади, соборності Української держави. Висловлювалися пропозиції і щодо вилучення з проекту положень, які держава не може забезпечити: про позитивні права громадян, громадянське суспільство.

Висновки і пропозиції конференції передано на адресу Конституційної комісії Верховної Ради України.

Павло СТЕЦЮК,
аспірант Львівського університету.

…ОДОВКА З ЦИГАРКОЮ

Ситуація

…а перебирає …евидно, вона …ся. …ро 30- …да …ерезан- …не склалося …, цього не …, кістлявий, …входу до бу- …грац… пред- …ден… …енін- …ону з білою …й голодував …Казав, що в …олодовка, бо …ть квартири, …але не таку.

З'ясувалося, що житло йому адміністрація пропонувала в шести місцях. Справою займалося більше сотні людей — в адміністрації представника Президента, райвідділі міліції, суді, прокуратурі, житловому управлінні разом з кількома ЖЕКами. Питання вирішили, та й Леонід писав у заяві, що «згоден на будь-яку нормальну квартиру».

Як і в кожному районі Києва, в Ленінградському вистачає серйозних і важливих справ. Але Березанському здалося, що його особиста справа найважливіша, досвід «бійця» за справедливість він набув, «розгробоюючи» свого часу полковника Григор'єва, тож вирішив шаленими погрозами і брутальною лайкою з'ясувати питання в органах влади. За це дістав 15 діб примусових, а втікши, потрапив до реанімації.

Михайло ВАСИЛЕНКО.
Київ.

…ія — …тисяч

…му виплатила …нер… …міста …айв… …ського …у Олімпіада …пильність че… …нсіонер одер… …двох пачок по …— дві по ти… …ся це швидко …готівка для …Але пенсіонер. …рономічну суму грошей, не збирався їх повертати. Довелося листоноші обходити всіх, хто одержував пенсії, оглядати видані купюри, але все дарма, хоча під підозру один потрапив, грошi не показав, міліцію не пустив на поріг.

Співчуваючи горю листоноші, пенсіонери створили при райвузлі зв'язку фонд допомоги її родині, яка бідує через оцю халепу.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

Дожилися!

НЕМОВЛЯ НА СМІТНИКУ

Працівники залізничного пологового будинку міста пізнього вечора на території медичного закладу випадково знайшли новонародженого хлопчика. В ящику для... сміття. Його доставили до міської дитячої лікарні, де лікарі зробили все можливе, щоб врятувати немовля.

Матір малюка знайти не вдалося. Та чи й варто?

Микола КОСИН.
Харків.

Спорт

ДНІ ВДЯЧНОСТІ

Минулої середи та четверга Україна славила своїх героїв спорту — чемпіонів і призерів XXV Олімпійських ігор у Барселоні та зимової Олімпіади в Альбервіллі. Першого дня «своїх» розібрали товариства і відомства. Влаштовували їм прийоми, задаровували сувенірами, квітами і призами в конвертах.

А в четвер усі зібралися в Міністерстві у справах молоді та спорту. Слово честі, щось і не пам'ятаю в цьому будинку такого щирого і приємного свята. Знову звучало багато теплих слів на адресу славних підкорювачів Олімпу та їхніх наставників. Було багато подарунків. Скажімо, окрім цінних сувенірів міністерство відзначило чемпіонів преміями по 100 тисяч купонів. А банк «Україна» — спонсор олімпійської команди України — відкрив рахунки по 50 тисяч купонів на кожного володаря золотої медалі. Не обминули увагою і призерів.

Уся ця церемонія підсолоджувалася чудовими піснями у виконанні популярних співаків Лілії Сандулеси та Іво Бобула.

Але головні урочистості на олімпійську дружину чекали в Маріїнському палаці, куди її запросив на зустріч Президент України Леонід Кравчук. Виступаючи перед присутніми в Білому залі палацу, Президент України дав високу оцінку результатам посланців нашої молодої держави, вважаючи, що вони блискучі. Подібними досягненнями могли б пишатися найпередовіші держави світу. Леонід Макарович відзначив переможців та призерів, їхніх наставників. Від свого імені висловив глибоку подяку їм і всім, хто причетний до олімпійських здобутків. Не були забуті й ті, хто на Олімпійських іграх попередніх років торував дорогу до перемог, формував традиції українського спорту.

— Президент, уряд України, — сказав Л. Кравчук, — виходячи з наших реальних можливостей, відзначили цьогорічні здобутки олімпійців. Указом Президента України групі фахівців спорту присвоєно почесні звання України. Чемпіонів зимових і літніх Олімпійських ігор 1992 року нагороджено автомобілями «Таврія». Але, безсумнівно, головна нагорода для представників великого спорту — це слава і шана мільйонів прихильників вашого таланту, які й надалі радітимуть наступним перемогам.

Та вони можливі, якщо всі ми — керівництво країни, органи державної влади на місцях — створимо найсприятливіші умови для роботи фахівців, тренерів і спортсменів. Нам необхідно подбати про вдосконалення наявної спортивної бази на рівні сучасних міжнародних вимог, будівництво нових спортивних комплексів, встановлення пільг для їх функціонування.

Фізична культура і спорт повинні дістати постійну державну підтримку на усіх рівнях. А це вимагає фінансових і, зокрема, валютних затрат. Сподіваюся, що сприятиме поступовому вирішенню цих завдань реалізація розпорядження Президента України, відповідної постанови Кабінету міністрів України про розвиток олімпійського руху та підготовку спортсменів до наступних зимових і літніх Олімпійських ігор, де наші спортсмени, як відомо, виступатимуть незалежною національною командою під своїм прапором.

Зі словом-відповіддю виступили олімпійські чемпіони Григорій Мисютін та Зінаїда Турчина, тренер чемпіонки Барселони-92, гімнастки Тетяни Лисенко — Олег Остапенко.

А потім Леонід Кравчук вручив цінні подарунки «іменинникам», а ще дипломи про присвоєння почесних звань України групі тренерів, спортивних працівників, науковців, журналістів.

Отримав відзнаку і сам Леонід Макарович. Міжнародний Ротарі-клуб нагородив Президента України медаллю і дипломом. Їх йому вручив перший віце-президент НОК України, керівник Ротарі-клубу в Києві Володимир Кулик.

Завершився цей насичений і радісний для спортсменів день у палаці «Україна», де відбулося свято «Молодість, краса, сила». А вечірнє київське небо освітилося яскравими вогнями феєрверку.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Нагадуємо: завтра о 16.00

на Республіканському стадіоні в Києві відбудеться незвичний футбольний матч, у якому зустрінуться команди «Пресинг» (журналісти) і «Арт-обстріл» (зірки естради і кіно). Спонсори цього поєдинку фірми «Меркурій», «Довіра», «Маріам», АТ «Омета-інстер», «АСКО-Київ Лтд.» та інші.

Представники «Пресингу» запросили на це свято Президента України Леоніда Кравчука.

Запрошуємо на стадіон всіх киян — любителів спорту і, звичайно, гостей міста. Нагадуємо, що все буде безкоштовно: вхід на стадіон, пиво чоловікам, жінкам пакунки з подарунками, дітям морозиво. Буде розіграно автомобіль марки «Вольво».

Футбол, перша ліга

ХТО КИНЕ ВИКЛИК «ПРИШЕЛЬЦЯМ»?

Стає навіть цікаво: скільки ще турів «пришельці» з вищої ліги зможуть без поразок протриматись серед братів своїх менших. У футболістів СК «Одеса» завдання у минулому турі було не дуже складне: вони грали на своєму полі проти «Ворскли». Правда, вже на 2-й хвилині Піндеєв нагадав одеситам, що до будь-якого суперника треба ставитися з повагою. Гості швидко засвоїли цей урок і на 4-й хвилині Єрмаков зрівняв рахунок. А потім на полі точилася рівна боротьба і лише у другому таймі більш досвідчені одесити схилили терези на свій бік. Спочатку Єремеєв (60), а згодом і Харьковщенко (71) довели: їхня команда лідирує недаремно.

Більш складне завдання було у вінницької «Ниви», яка виступала у Києві. Молоді динамівці кожний матч у столиці проводять на очах у керівництва першої команди з повною віддачею. Проте цього разу не пішла гра у одного з ключових гравців «Динамо» Бєлкіна, в тіні Гайдаржі, який перейшов до «Ниви» з херсонського «Кристалу», був Барановський. І динамівці так і не знайшли ключів до воріт Загорулька. А єдину можливість вразити ворота Ковтуна майстерно використав Косовецький. «Нива» перемогла — 1:0.

Нарешті гру, гідну колишньої команди вищої ліги, продемонстрував «Евіс». Цікава деталь: нападаючий миколаївців Грозов протягом двох хвилин (7 і 8) забив у ворота «Скали» два м'ячі. Довершив переможну справу Дзюба на 85-й хвилині — 3:0.

Після нічиєї в Одесі футболісти охтирського «Нафтовика» явно розраховували на перемогу в Очакові. Ця самовпевненість, мабуть, і підвела гостей. Молодь «Артанії» билася за кожний метр поля. Двічі на 24-й і 52-й хвилинах син відомого у 60-ті роки футболіста Анатолія Норова забивав м'ячі у ворота одного з лідерів. «Нафтовик» зумів в Очакові лише провести гол престижу. Це зробив Євтушок (55). Але уникнути поразки не вдалося — 1:2.

Такий же рахунок зафіксовано і у Нікополі, де «Металург» приймав «Закарпаття». Свого апогею напруження на футбольному полі досягло у другому таймі, коли Механошин (59) нарешті зміг пробити влучно. Гості відігралися на 79-й хвилині після удару Калашникова і одразу відійшли у захист. Та Єфимов (83) все ж вирвав перемогу для своєї команди.

Шепетівський «Темп» без особливих ускладнень довів до перемоги свій матч із «Хіміком». Для неї вистачило двох м'ячів, проведених в дебюті гри Никончуком (12) і Колядою (16, з пенальті).

Якщо подивитись на турнірну таблицю, то видно, що «пришельці» з вищої ліги поступово підтягуються до її вершини. Хто кине виклик лідерам?

Результати інших ігор шостого туру такі: «Рось» — «Поділля» — 1:1, «Прикарпаття» — «Автомобіліст» — 4:0, «Приладист» — «Десна» — 0:0, «Кристал» — «Сталь» — 1:0.

Матчі сьомого туру будуть зіграні 15 вересня.

Таблиця розиграшу за станом на 12 вересня

	І	В	Н	П	М	О
СК «Одеса»	6	4	2	0	13—4	10
«Нива»	5	4	1	0	7—0	9
«Прикарпаття»	6	4	1	1	10—2	9
«Рось»	6	3	3	0	6—3	8
«Металург»	6	3	1	2	7—8	7
«Нафтовик»	6	2	3	1	9—4	7
«Евіс»	6	2	3	1	8—3	7
«Темп»	5	3	0	2	7—8	6
«Артанія»	6	3	0	3	7—13	6
«Кристал»	5	2	2	1	5—5	6
«Шахтар»	5	2	1	2	8—8	5
«Ворскла»	6	2	1	3	6—9	5
«Хімік»	6	1	3	2	9—10	5
«Динамо-2»	6	1	3	2	6—6	5
«Приладист»	6	1	3	2	3—6	5
«Поліграфтехніка»	5	2	0	3	6—5	4
«Скала»	6	1	2	3	5—9	4
«Закарпаття»	6	1	2	3	4—7	4
«Автомобіліст»	6	1	2	3	3—9	4
«Десна»	6	0	4	2	4—7	4
«Сталь»	6	1	1	4	3—5	3
«Поділля»	5	0	3	2	3—8	3

ХТО МАЄ РАЦІЮ: ДЕПУТАТИ ЧИ КОРПОРАЦІЯ?

У мільйонному Донецьку, як, до речі, і в інших містах області, останнім часом конче гостро постала проблема функціонування пасажирського транспорту. В окремі дні на міські маршрути замість належних 400 автобусів виходить лише половина.

І справа тут не тільки у хронічній нестачі пального, запчастин. Ситуацію набагато ускладнює та система фінансуваня пасажирського транспорту, що склалася на сьогодні. Скажімо, паралельне існування сталих тарифів на маршрути перевезень і вільних призвело до того, що автопідприємства мають годинний прибуток із рухомої одиниці на маршруті 20—25 карбованців, а при виділенні автобуса замовникові — 200 і більше карбованців. Саме це і активізувало процес «вимивання» міських перевезень погодинними.

— Вплинути на цю тенденцію, що з кожним днем прогресує, міськрада і її виконком згідно з чинним законодавством не мають можливості, — скрушно розводить руками завідуючий відділом транспорту і зв'язку Донецького міськвиконкому Сергій Андрощук. — Всі чотири автопідприємства міста сьогодні є загальнореспубліканською власністю. Їх монопольний власник, корпорація «Укравтотранс», не виявляє належної уваги до потреб жителів Донецька. Та й чи може бути інакше, коли головне для корпорації, заснованої на підмурках колишнього Міністерства автомобільного транспорту, отримати для себе якомога більший прибуток.

Отож склалася ситуація, коли «маршрутний» автотранспорт Донецька майже кинуто напризволяще. Міськрада, виконком не мають можливості управляти автопідприємствами згідно із Законом України про місцеві Ради народних депутатів. А в корпорації — зовсім інші інтереси.

— **Ми неодноразово зверталися до уряду, парламенту** України з конкретними пропозиціями щодо зміни теперішньої монопольної структури управління автотранспортними підприємствами, створення механізму договірних взаємовигідних відносин між органами місцевого самоврядування та трудовими колективами, — говорить голова постійної комісії з транспорту та шляхового господарства Донецької міськради Олексій Голуб. — При цьому виходили перш за все з інтересів пасажирів-виборців. Однак протягом тривалого часу позитивного рішення так і не було прийнято.

До речі, як стало нещодавно достеменно відомо, керівники вищезгаданої корпорації робили небезуспішні спроби використати у своїх монополістичних цілях і страйковий рух автомобілістів. До протоколу засідання тимчасової узгоджувальної комісії Верховної Ради, Кабінету міністрів України, Координаційної ради автомобілістів було внесено пункт-вимогу про те, щоб відшкодування збитків від перевезення пасажирів проводити централізовано, через корпорацію «Укравтотранс». Але ж страйкуючі такої вимоги не висували. Про це свідчить і недавній лист їхнього ватажка О. Захаріаді до міністра фінансів України. Там висловлюється нагальне прохання вилучити із протоколу вищезгаданий пункт, а натомість передбачити в республіканському бюджеті на 1992 і наступні роки **відрахування коштів на покриття збитків автопідприємств від перевезення населення через бюджети місцевих Рад.**

Але й сьогодні корпорація веде свою монопольну політику. Це змусило тридцятьох депутатів Донецької міськради звернутися до Президента, Верховної Ради, уряду України. Цього разу — вже з вимогами.

Депутати-донеччани наполягають на передачі із загальнореспубліканської у комунальну власність міськради всіх автотранспортних підприємств. Кошти республіканського бюджету, призначені на покриття збитків автопідприємств від перевезення пасажирів, слід передати в бюджети місцевих Рад, а не корпорації «Укравтотранс». Транспортники повинні отримувати дотацію не «за планом», як це сьогодні робить корпорація, а згідно з фактично виконаними рейсами, кількістю перевезених пасажирів.

У Донецькій міськраді переконані, що лише за умов виконання цих вимог можливо реалізувати повноваження, надані виконкому міської Ради народних депутатів статтею 38 Закону України про місцеві Ради народних депутатів і місцеве та регіональне самоврядування щодо керівництва підприємствами транспорту, і залучити їх до участі в обслуговуванні населення. В іншому разі, відповідно до того самого Закону, депутати опиняться в ролі сторонніх спостерігачів, з чим вони ніяк не можуть погодитися.

Юрі[illegible]ОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

МІФ ПРО ЦІНИ

ЗАПАЛЬНИЧКА — ЦЕ ДОБРЕ, АЛЕ Ж ТО НЕ КОМБАЙН

«Голос України» опублікував замітку «Начувайтеся, монополісти!» (26 лютого ц. р.), яка повторює думку про те, що великі промислові підприємства начебто дбають лише про власне благополуччя, а селянських проблем не враховують. Чи є в цьому твердженні істина?

З моменту запровадження нових цін наше виробниче об'єднання, як і більшість підприємств сільгоспмашинобудування, «сіло на картотеку». Вартість матеріалів і комплектувальних виробів зросла в кілька разів, і це призвело до подорожчання техніки. Позначилися на ціні й податок на добавлену вартість (28 відсотків), торговельна націнка (не менше 15 відсотків), а також 28-відсотковий податок на цю торговельну націнку. Зрозуміло, таке збільшення цін зробило техніку не по кишені багатьом нашим споживачам, котрі реалізовували врожай минулого року за старими цінами. За цих умов споживачі легко стали заложниками міфу, народженого зусиллями преси, керівників міністерств та відомств, відповідальних працівників на місцях про диктат підприємств-монополістів, які встановили грабіжницькі ціни на сільгосптехніку. Міф цей зовсім необгрунтований. По-перше, з огляду на причини, про які вже згадувалося, по-друге, варто сказати, що для підприємств згодом було встановлено граничний рівень рентабельності — 25 відсотків. Заводом же закладено в ціни лише 15—17 відсотків рентабельності, щоб наша техніка була якомога дешевша. Тож про які надприбутки йдеться? Більше того, ми виявилися незахищеними на ринку Росії, де для машинобудування, тобто наших постачальників, було встановлено рівень рентабельності в 50 відсотків.

На жаль, ця обставина мало кого хвилює. Лунають заклики бойкотувати машинобудівників, припинити закупівлю сільгосптехніки за укладеними договорами.

А краще було б визнати, що все це зумовлене стовідсотковим держзамовленням на сільськогосподарську продукцію, забороною її реалізації за меншою вартістю, штрафами за невиконання замовлення, втручанням податкової інспекції, яка цю так звану «недоодержану вигоду» забирає з господарства до бюджету. В ім'я яких «високих» цілей відбувається це відверте економічне знущання над колгоспами?

Нині наше об'єднання змушене скорочувати виробництво досить складної техніки і перепрофілюватися на випуск товарів народного вжитку та інших, не пов'язаних із сільським господарством, і повернутися до виробництва кукурудзозбиральної техніки найближчим часом ми вже не зможемо. Адже зрозуміло, що після масованого бойкоту мало знайдеться охочих купити наші вироби через рік-два. Але ж доконечна потреба в наших машинах постане вже цього сезону. Наведу аргументи, що, як то кажуть, лежать на поверхні. Свого часу наше об'єднання відправило сільському господарству понад 13 тисяч дощувальних машин ДФ-120 «Дніпро», а колишнє міністерство меліорації для цієї техніки побудувало зрошувальні системи із насосними станціями на сотнях гектарів. Поливна мережа служитиме ще не менше як 50 років. Тепер зазначимо: за роки експлуатації близько п'яти тисяч цих машин уже відпрацювали свій строк і потребують заміни. Тож ремонтна потреба в них по Україні становить 500 машин на рік, але селяни не хочуть їх у нас купувати. То невже ми відмовимося від зрошення, забувши, що згідно зі статистикою в наших краях з кожних п'яти років три посушливі?

Може, слід прислухатися до тих, хто радить купувати техніку за кордоном? Не все так просто. Іноземні машини коштують удесятеро дорожче, ніж наші. Ось елементарні викладки. Сьогодні, щоб купити зерновий комбайн типу «Дон-1500» виробництва «Ростсільмашу», господарству треба продати понад 400 тонн зерна: ціна комбайна 1,2 мільйона карбованців. Для купівлі комбайна в США необхідно продати вже тисячу тонн зерна, бо ціна подібного комбайна 100000 доларів, а ціна пшениці — 90—100 доларів за тонну. І таке сумне для нас співвідношення витримується практично по всіх видах сільгосптехніки.

Наше об'єднання не ставить за мету підняти ціну на свою продукцію. Але й працювати збитково навряд чи зможе. Не переходити ж нам на виготовлення запальничок, як це було в 1921 році!

Олексій ХОРТЕНКО,
генеральний директор виробничого об'єднання «Херсонський комбайновий завод імені Петровського».

ПРИВИД ЖИЖИЯНА

ЗНУЩАННЯ НАД ЗЕМЕЛЬНОЮ РЕФОРМОЮ

У повісті «Земля» Ольга Кобилянська змалювала страшну картину братовбивства. Кулею намагався розв'язати суперечку про земельну спадщину Сава — молодший син у сім'ї Федорчуків. Літературний герой — не витвір уяви письменниці. Його прообразом був буковинський селянин Сава Жижиян, який за шмат землі скоїв замах на життя рідного брата.

Земля в усі часи мала високу ціну. І навіть тепер, коли в людях, здавалося б, убито почуття господаря. Це засвідчує нова трагедія, що сталася у селі Кліводин Кіцманського району. Причина стара, як світ. Яблуком розбрату між двома родинами став клапоть городу. Голова сільради, замість того, щоб примирити сторони, знехтувала закон, і ділянку віддали тому, в кого була найменша в ній потреба.

Ображені взялися за сокиру. Пролилася кров. На цвинтарі в Кліводині насипали свіжу могилку. З ранами потрапила до лікарні й голова.

Це вже непоодинокий випадок. І все через те, що на Буковині старий сільрадівсько-колгоспний апарат чинить опір земельній реформі. Про людське око по клаптю поля роздано кільком десяткам тих, хто зголосився стати фермером. Але, гейби на глум, роздали тоді, коли вже сонце круто повернуло на літо. Сотні заяв залишилися в шухлядах бюрократів. Людей доводять до відчаю. Дехто не витримує — береться за сокиру, вила, дрючка. Привид Сави [illegible]ижияна бовваніє на бук[illegible]нському видноколі.

На захист скривджених стають місцеві журналісти. **Ведучий сільськогосподарської рубрики на Чернівецькому радіомовленні В'ячеслав Мигалюк** заступився за багатодітну сім'ю Івановичів із села Костинці Сторожинецького району, якій відмовили у виділенні землі. Можновладці опротестували цей виступ. Проти В'ячеслава було підбурено сільську громаду. Однак журналіст поїхав у Костинці і припер брехунів фактами. З'ясувалося, що поле, на яке претендувала сім'я Івановичів, колгосп не спромігся доглянути й на ньому бур'яни стіною. З цього клину врожаю вже не збереш.

Фермер, звісно, такого б не допустив, підсумовує В'ячеслав Мигалюк у повторній критичній радіопередачі. Поле, заглушене лободою, пирієм та осотом, було показане по місцевому телебаченню. Спростовувати очевидне ніхто не наважився. Керівництво колгоспу пообіцяло віддати наступної весни занапащену землю страдникові-фермеру.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернівецька область.

13 вересня — День танкіста

ЗІ СВЯТОМ, ЕКІПАЖІ МАШИН БОЙОВИХ!

Якщо артилерія — це бог війни, то танкові війська — її архангели. На початку 40-х років, завдячуючи танкам, з допомогою тактики «залізних клинів» вермахт захопив майже всю Європу і дійшов до Москви. Саме танки, легкі маневрені тридцятьчетвірки армій Рибалка і Лелюшенка добили фашистів у Празі в травні 45-го.

Танк неологізм XX століття. Вперше з'явившись на полях битв під час першої світової війни, ця броньована машина в подальшому не раз ставала останнім аргументом політиків, вирішуючи долі цілих народів і держав. Згадаймо танки на вулицях Будапешта, Праги, Кабула, Баку, Вільнюса... Танки в Саудівській Аравії та Іраку під час операції «Буря в пустелі».

Але танкісти серед усіх військових професій найшвидше переходять на мирні рейки. Стають трактористами і орють землю, бо й трактор, і танк — то одна порода «залізних коней». Лишень один — з плугом, а другий — з гарматою.

У колишньому СРСР «коней» з гарматними стволами було стільки, що коли б усі вони витягнулися в колону, то утворився б танковий пояс Землі. Нині в тайзі за Уралом просто неба іржавіють тисячі Т-64, ПТ-76, Т-72...

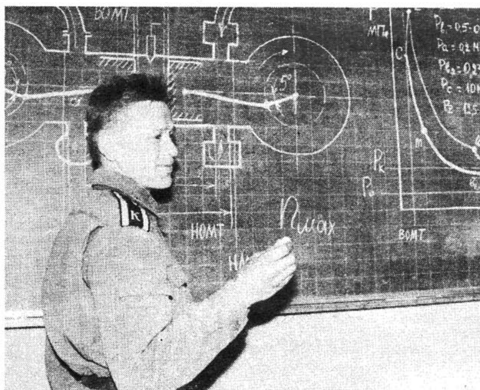
У танкових частинах в Україні сьогодні також перебудова. Кількість бойових машин зменшують, менше треба нашому війську й заряджаючих, навідників, механіків-водіїв. Але якщо Україна прагне тримати порох сухим, без танка не обійтися.

Переведене до новоствореного Інституту сухопутних військ колишнє Київське танкове училище готує сьогодні для війська України майбутніх командирів танкових взводів, рот, батальйонів, полків. А наука ця в аудиторіях, на директрисах, полігонах — не з легких. Бо коли хоче танкіст, щоб легко було в бою, мусить терпіти в навчанні.

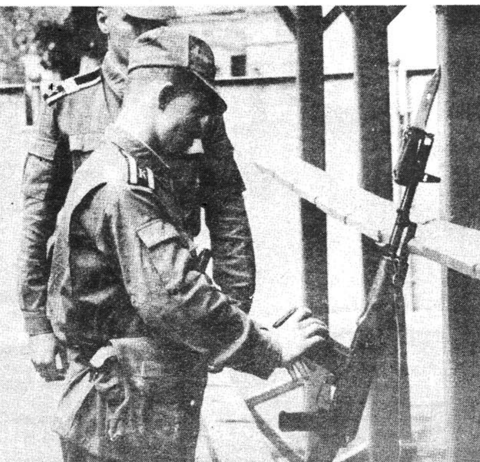
День танкіста — одне з небагатьох свят, яке не скасувала горбачовська перебудова. Бо танкіст завжди танкіст. Отож, зі святом, екіпажі машин бойових!

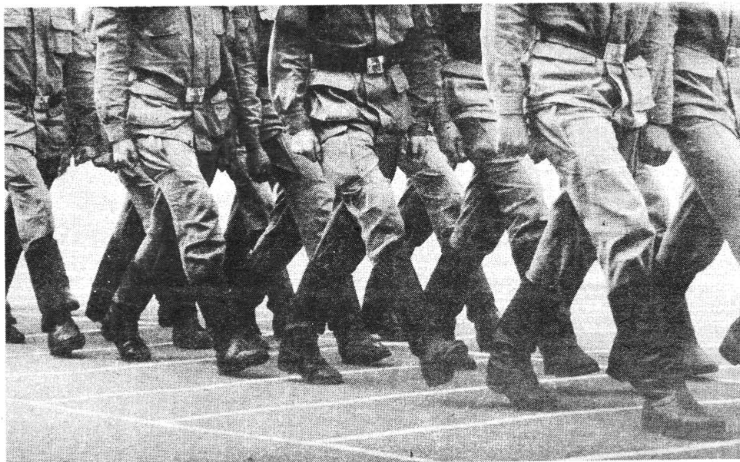
Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Експрес-інформація

БЕЗ ПОСЕРЕДНИКІВ НЕ ОБІЙШЛОСЯ

Взяти участь у мирних переговорах погодилися представники ворожих сторін Боснії і Герцеговини. Вони розпочнуться 18 вересня в Женеві. Про це стало відомо після зустрічі лідерів сербської, хорватської та мусульманської громад цієї колишньої югославської республіки з посланником ООН Сайрусом Венсом і посередником ЄС лордом Оуеном.

А ЧЕБОКСАРИ РІДНІШІ

Замість відкладеного візиту до Токіо Президент Росії Єльцин прибув учора до столиці Чувашії Чебоксар для участі у дводенній Всеросійській нараді керівників республік, країв, областей і автономій у складі Російської Федерації. На зустріч запрошені також і глави державних адміністрацій. Разом з Президентом прилетіли спікер російського парламенту Хасбулатов і виконуючий обов'язки глави уряду Росії Гайдар. На нараді йтиметься про координацію діяльності усіх владних структур Федерації.

ПОСЛОМ ІЗРАЇЛЮ В РОСІЇ

стане, можливо, колишній генерал ізраїльської армії Барлев. Він буде наступником Ар'є Левіна. Про це повідомило зовнішньополітичне відомство Ізраїлю. Кандидатуру Барлева повинен ще затвердити уряд країни.

ЗАВИНИЛА ТАБЛИЧКА!

Безрезультатно закінчився черговий раунд переговорів з проблеми Нагірного Карабаху в Римі. На конференції не обговорили навіть найважливіших питань мирного врегулювання карабаського конфлікту. Представники вірменського населення Нагірного Карабаху наполягали, щоб їхня делегація мала власну табличку з відповідним написом. Але азербайджанці виступили проти цього.

ПРОСЯТЬ КОНЦЕСІЮ

Про намір одержати дозвіл на пошуки і видобування нафти і газу в Західному Сибіру заявили дві найбільші американські нафтові компанії «Мобіл» і «Ексон». Вони сподіваються переконати Росію надати їм концесію в районі, де, на думку геологів, залягають гігантські ще не відкриті нафтові поклади.

ВІДСТАВКА СПОКОЮ НЕ ПРИНЕСЛА

Продовжуються збройні сутички між прибічниками екс-президента Набієва і опозицією в Курган-Тюбинській області й поблизу столиці Таджикистану Душанбе. Так, 10 вересня невідомі спровокували безпорядки у містечку Нафтовик. Підрозділ ОМОНу, що прибув на місце події, змушений був стати до бою. Під час інциденту кілька чоловік убито і багато поранено.

У Курган-Тюбинській області зафіксовано факти осквернення могил християн, підпалення церков та випадки фізичної розправи над узбецьким та російськомовним населенням.

ДОПОМОЖЕ КОНСТРУКТИВНИЙ ДІАЛОГ

Щоб обговорити питання безпеки двох країн, до Тегерана прибув міністр внутрішніх справ Туреччини Ісмет Сезгин. Турецька сторона звернулася до Ірану з проханням не надавати притулку курдським повстанцям.

Минулого місяця власті Туреччини звинуватили Тегеран, що він надає свою територію повстанцям для нападів на турецькі прикордонні пости.

НАЗДОГНАТИ СВІТ ЗА ЦІНАМИ

Уже найближчим часом уряд Росії підніме ціни на енергоносії. У першу чергу це стосується нафти, бо її теперішня вартість нас не влаштовує, заявив заступник глави російського уряду Черномирдін. Напередодні відбулося засідання Кабінету міністрів Росії, де розглядалася концепція енергетичної політики Федерації в нових умовах. За словами міністра, нова ціна на нафту буде дещо менша за світову й становитиме від чотирьох до п'яти тисяч карбованців за тонну.

УЛЬТРАПРАВИМ НЕ ПОЗАЗДРИШ

Демонстрація на підтримку іноземців, що шукають політичного притулку в ФРН, відбулася в східнонімецькому місті Кведленбург. Майже 200 осіб зібралися біля будинку, де мешкають біженці, пообіцявши їм захист від нападів правих екстремістів.

Тим часом поліція цього міста заарештувала понад 70 неофашистів, які закидали будинок запалювальними бомбами і камінням.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ — НА НАУКОВУ ОСНОВУ

Інститут світових проблем створюється при Президенті Узбекистану. Новий заклад займатиметься науковим вивченням перспектив і стратегії розвитку незалежної держави. Президент Карімов доручив інституту розробку пріоритетних напрямів внутрішньої та зовнішньої політики Узбекистану, здійснення кардинальних реформ в економічному й суспільному житті, а також захисту національних інтересів.

СИТУАЦІЯ ПОЛІПШИЛАСЯ, АЛЕ...

Польща потребує децентралізації урядової влади, вважає Всесвітній банк. Польський Кабінет міністрів має чіткіше визначити, яким чином місцеві органи управління можуть сприяти перетворенню країни в ефективну і децентралізовану державу, зазначається у звіті ВБ.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Подія тижня: коментар спецкора відділу зарубіжної інформації

КУЛЬМІНАЦІЯ ВІДКЛАДАЄТЬСЯ

Інакше не охарактеризуєш повідомлення про те, що Президент Росії Єльцин відклав свій візит до Японії

Ця офіційна поїздка, справді, мала стати кульмінацією в розвитку російсько-японських відносин останнього часу. Хоча обидві сторони не мали жодного сумніву: розв'язати головну проблему у двосторонніх відносинах — південно-курильську — одним махом не вдасться. Однак всі сподівалися, що зустріч у Токіо дасть значний поштовх діалогу і визначить хоча б основні напрями, по яких підуть подальші переговори. Цього поки що не сталося. Чому?

Офіційне роз'яснення російської сторони відоме: Президент не може залишити країну в найближчі три місяці через невідкладні внутрішні проблеми. Як можна тлумачити ці слова? Внутрішніх проблем у Росії, справді, не перелічити. Але навряд, що Єльцин змушений зробити такий крок через те, що, мовляв, за п'ять днів його відсутності в країні може трапитися щось надзвичайне. Одна з причин — це, безперечно, зрослий тиск опозиції, і не тільки її. Бо рішення про відкладення візиту було оголошене після засідання російської Ради безпеки. Відомо, що певні сили виступають проти будь-яких поступок у вирішенні долі Південних Курил. І не дивно. За даними одного з останніх опитувань населення, більш як 70 відсотків росіян відкидають можливість передачі островів.

Тут варто зазначити, що російське керівництво ніколи прямо не заявляло про неминучість такого вирішення питання щодо Курил. Навпаки, 1990 року сам Президент, відвідуючи острови, категорично заявив про недопустимість їх передачі Японії. Втім, згадаймо деякі речі. Москва визнала Спільну декларацію 1956 року, згідно з якою після підписання мирного договору Росія повинна повернути острови Шикотан і Хабомаї. Японський курс на однозначне, хай і затягнуте на роки, розв'язання проблеми фактично залишається незмінним. Ці та інші факти наводили на думку, що якось «ділити» Курили все-таки доведеться.

Як на мене, ще одна причина рішення Президента Росії — це певна непідготовленість візиту. Незважаючи на давно узгоджений строк, численні двосторонні консультації, поїздки повноважних представників, російській стороні, здається, так і не вдалося виробити чіткої позиції на переговорах. Взагалі, за міжнародною практикою таким подіям передують остаточне з'ясування позицій, обмін інформацією про взаємні пропозиції, більш-менш чітке узгодження проектів документів тощо. Щодо останнього, то це майже було зроблено. Але в проектах комюніке експерти залишили білими місця, де мало бути висловлено головне — позиції сторін з розв'язання курильського питання.

Звичайно, російсько-японські переговори на найвищому рівні, в центрі уваги яких, була б доля Курильських островів, — справа надто делікатна, небуденна. І хоч якось визначитися наперед з основного питання було дуже складно. Проте заяви російської сторони про те, що Єльцин зможе запропонувати аж 12 варіантів розв'язання курильського вузла, були надто вже туманними. Навіть японський міністр закордонних справ Ватанабе, який мав на офіційному рівні прозондувати російські позиції, повернувся додому фактично ні з чим. Але й після цього відмова Єльцина відвідати до кінця року Японію стала несподіванкою для офіційного Токіо.

Втім, перша реакція японського керівництва була виваженою, дипломатичною. Представники уряду висловили жаль з приводу рішення Президента Росії. Було також заявлено, що воно не вплине на загальний політичний курс Японії і взяті зобов'язання щодо подання допомоги Росії. Крім того, підкреслювалося, що йдеться не про відміну, а про відкладення візиту. Вважаю, інакше не могло й бути. В Токіо розглядають перебування Єльцина-демократа на посту Президента як сприятливу можливість для розв'язання проблеми. Проблеми, що майже 50 років не дає двом сусіднім державам встановити нормальні відносини. Зрозуміло, ще одна відстрочка навряд чи додає японцям певності. За кілька місяців можливі серйозні зміни в розстановці російських політичних сил. Але хоч як би там було, за цей термін позиція Росії з курильського питання має стати чіткішою.

Олексій ЄВСІКОВ.

Справи бізнесові

ПОТРІБНО ДВІ РУКИ

Сьогодні до Києва прибуває член уряду китайської провінції Цзілінь, президент Цзілінського відділу Всекитайської компанії з імпорту й експорту металів та мінералів пан Тянь Чжаошань. Напередодні його візиту наш кореспондент мав бесіду з представником цієї фірми в столиці України паном Ван БАОЦЮАНЕМ.

— Наша компанія заснована в 1954 році. Сьогодні ми активно співробітничаємо з найбільшими країнами світу, серед яких Великобританія, Бельгія, Німеччина, Франція, Іспанія, Італія та десятки інших держав світу. Фірма має близько 300 офісів за кордоном, у тому числі і в СНД. Свою продукцію ми експортуємо з 1980 року. В 1990 році компанія увійшла до числа 500 найбільших корпорацій Китаю.

— Скажіть, будь ласка, що виробляє ваша компанія і що може дати Україні співробітництво з нею? Адже, як каже китайська приказка, однією рукою в долоні не поплещеш...

— Сьогодні підприємства, що входять до складу компанії, випускають широкий асортимент продукції: неметалеві мінерали, феросплави, чорні метали, різні марки сталі, легкі металовироби, відливальні форми, устаткування для харчової і легкої промисловості. В нашому каталозі представлено 90 різних найменувань. Крім того, ми могли б у короткий строк — рік-півтора — наповнити ваш ринок товарами народного вжитку: медикаментами, одягом, взуттям, тканинами, продуктами харчування за порівняно низькими цінами і не тільки за долари або за бартером, а й за купони.

Ми готові на взаємовигідних умовах, згідно з прийнятим вашим парламентом законом, робити інвестиції в різні галузі економіки України. Розширюючи нашу торгівлю, ми робимо це в інтересах обох сторін.

— Дякую за бесіду.

Інтерв'ю взяла Ірина САВОТІНА.

Грабіжники в міліцейських мундирах

Отакої!

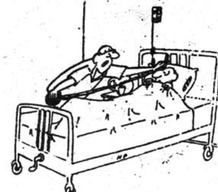
На жаль, як не сумно, але факт: практично щодня в Росії вчиняються злочини з використанням форми співробітників міліції.

Один такий «міліціонер» із співучасником зайшов до квартири жителя міста Канська Красноярського краю. Ледь відчинивши двері «представникам правоохоронних органів», господар, який нічого не підозрював, одразу ж опинився в наручниках, а ще через кілька хвилин залишився без майна на кругленьку суму.

Не засумнівався в добрих намірах людини в міліцейській формі й 19-річний житель Санкт-Петербурга й теж опинився в наручниках та з ножем біля горла. Псевдоміліціонер полишив його квартиру, згинаючись під вагою відеомагнітофону та інших цінних речей.

Що ж тепер діяти? Не відчиняти двері міліції? Ні, звичайно, відчиняйте, але лише після того, як зробите дві необхідні речі. По-перше, зажадайте посвідчення, а по-друге, зателефонуйте до місцевого відділення й переконайтеся, що охоронець порядку прибув до вас за завданням.

Олексій ГРАНАТОВ.

В ЛІКАРНІ

— Заспокойтесь, хворий, ми лише замовляємо нові матраци!

Малюнок з журналу «Шпігель» (ФРН).

Представляємо дипломатичний корпус в Україні

ПЕРСПЕКТИВИ У НАС БЕЗМЕЖНІ

Наш співрозмовник — Надзвичайний і Повноважний Посол Великобританії в Україні пан Саймон ХІМАНС.

— Пане Посол, відкриття Посольства Великобританії в Україні — лише перший крок до зближення наших країн. Якими повинні бути наступні кроки?

— Своє завдання я бачу в розвитку контактів між Великобританією й Україною не тільки в економіці, а й інших галузях. Наші бізнесмени, звичайно, краще знають Москву, ніж Київ. І треба донести до них, що Україна — це держава з величезною перспективою, де є нафта, газ, золото, алмази, родючі грунти, розвинутий науковий капітал, населення з якісною освітою... І коли в торгівлі й бізнесі завжди існує ризик, то в країні з таким потенціалом ризик значно менший. Треба, щоб наші банкіри, підприємці, економісти якомога більше дізналися про Україну.

Звичайно, якщо економічні реформи в вашій країні підуть швидше, якщо Міжнародний валютний фонд з вашим урядом узгодить програму виходу зі становища, що склалося, то і ділові люди Заходу вкладуть свої гроші в розвиток економіки України.

— Хочу відзначити, що українці з вашою батьківщиною познайомилися дуже близько в 1990 реці, коли в Києві проходили дні Великобританії...

— О! Я пам'ятаю цю подію і брав участь у її підготовці. Саме за пропозицією радянського відділу (був у нас у Міністерстві закордонних справ такий), котрий я очолював, цей захід провели в Києві. Тоді Маргарет Тетчер, повернувшись у Лондон із Києва, сказала: «Я пишалася в Україні, що я англійка». Це була висока оцінка.

— ...Чи плануються подібні заходи в майбутньому?

— Поки що таких планів нема. Це дуже-дуже дорого коштує.

Але сподіваюсь, що в нас налагодяться контакти не такого великого масштабу, зате дуже ділові. Наприклад, планується обмін візитами представників наших торговельних палат. В Україну, можливо, приїде міністр торгівлі.

У Києві вже відкрилося представництво Британської ради. Воно розмістилося в політехнічному інституті, де створені всі умови для того, щоб українські викладачі вдосконалювали знання англійської мови. Впевнений: це тільки початок співробітництва.

— Пане Посол, британська дипломатична місія досі міститься в готелі «Жовтневому», що істотно ускладнює її роботу. Чи вдалося вам знайти будинок у Києві для посольства?

— З великою радістю відповідаю: «Так». І хочу висловити величезну подяку панам Кравчукові, Бондаренку, Салію за допомогу. У жовтні ми переселимося в будинок по вулиці Десятинній, 9. Згодом тут буде резиденція посла, а в будинку на Десятинній, 12, розміститься повністю посольство. Щоправда, цей будинок доведеться або грунтовно перебудувати, або знести і на його місці збудувати новий, котрий би повністю відповідав нашим вимогам. Вважаю, що проблема номер один вже почала вирішуватись.

— Нині, щоб відкрити візу для поїздки в Великобританію, мешканцям України доводиться їхати в Москву. Коли ви плануєте почати візове обслуговування в Києві?

— Коли у мене дзвонить телефон, то 99 процентів запитань — теж про візи. Наші спеціалісти в Міністерстві закордонних справ сидять уже на чемоданах, і як тільки ми влаштуємось у новому приміщенні, почнемо одразу ж оформляти візи. Думаю, це буде не пізніше грудня. Я впевнений у цьому і наполягаю на таких строках.

— Ви чудово говорите по-російськи. Чи будете вчити українську мову?

— Обов'язково. Російську я вчив кілька місяців перед тим, як поїхати на роботу в Москву. У Києві зі мною займається дуже досвідчений викладач. Говорити по-українськи мені важко, але я буду.

— Чи встигли ознайомитися з Україною, Києвом?

— Бував тут тричі з короткими візитами. У червні цього року приїхав працювати в посольство, але з Києвом близько не ознайомився, бо потрапив у лікарню, де лікувався три тижні. Сподіваюся, що головне знайомство зі столицею у мене попереду. Ми з дружиною дуже любимо гуляти на свіжому повітрі. Особливо в селі. От і тут пішки походимо вулицями Києва.

— Чим ще захоплюєтесь?

—Я побував у багатьох музеях. Без дружини відвідав оперу і балет. Тепер удвох ми якомога частіше постараємося бувати в театрі опери і балету. Тут це задоволення зовсім недороге. У Лондоні, приміром, треба заплатити 120—130 фунтів. У київській опері і репертуар хороший. Люблю дивитися і змагання «Формула-1». Але, на жаль, у вас такі змагання не проводяться.

— Зате в нас є відоме всьому світові футбольне «Динамо»...

— Наші сини-близнята, коли дізналися про моє призначення в Київ, вигукнули: «Тату! Це добре! Ми тепер будемо дивитися матчі «Динамо».

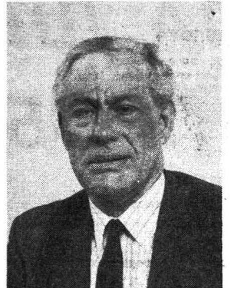
— Розкажіть, будь ласка, детальніше про вашу сім'ю.

— З дружиною ми познайомилися у Москві. Родом вона зі Швейцарії. У нас четверо дітей. Старший син нині готується до екзаменів, після складання яких стане бухгалтером. Дочка працює секретарем в одному з лондонських видань. Ну, а близнята, яким сповнилося 18 років, тільки закінчили школу. Нині працюють, мандрують, а через рік будуть вчитися в університеті. Гадаю, що на різдво зберемося всі разом у Києві.

— Дякую за розмову.

Інтерв'ю провів Олександр БІЛИК.

ІЗ ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Саймон Н. П. Хіманс народився в 1940 році в Пітерсфілді (Англія). У Лондонській школі економіки вивчав міжнародні відносини.

Дипломатичну роботу почав у 1964 році в Міністерстві закордонних справ. У 1966 році отримав призначення на посаду третього секретаря посольства Великобританії в Москві і особистого секретаря посла. У 1969 році знову працював у Міністерстві закордонних справ, у 1969 служив у британській місії на маленькому острові Ангвілла. З 1971 по 1975 рік — член місії ООН в Нью-Йорку. З 1975 по 1979 рік — перший секретар і глава комерційного відділу посольства Великобританії в Угорщині. Потім працював заступником глави південноафриканського відділу МЗС Великобританії, радником і заступником посла в Кенії, політичним радником посольства Великобританії в Москві. З 1987 до 1990 року — глава радянського відділу МЗС, затим заступник міністра закордонних справ у справах Африки.

У 1992 році призначений Надзвичайним і Повноважним Послом в Україні.

Зі світу по факту

● Президент Республіки Коморські Острови Джохар одержує одну з найбільших у світі платню. 200 мільйонів коморських франків із спеціальних фондів плюс 8 мільйонів щомісячного заробітку і додатково мільйон на харчування, не враховуючи витрат на інші «дріб'язки». Усе це виливається у щоденний прибуток, що становить майже мільйон коморських франків, або 40 тисяч доларів.

● За 25 тисяч фунтів стерлінгів пішли на лондонському аукціоні «Крісті» речі, які належали знаменитому англійському катові П'єрпойнту. Понад чверть століття він обіймав посаду головного ката Сполученого Королівства і повісив 700 осіб.

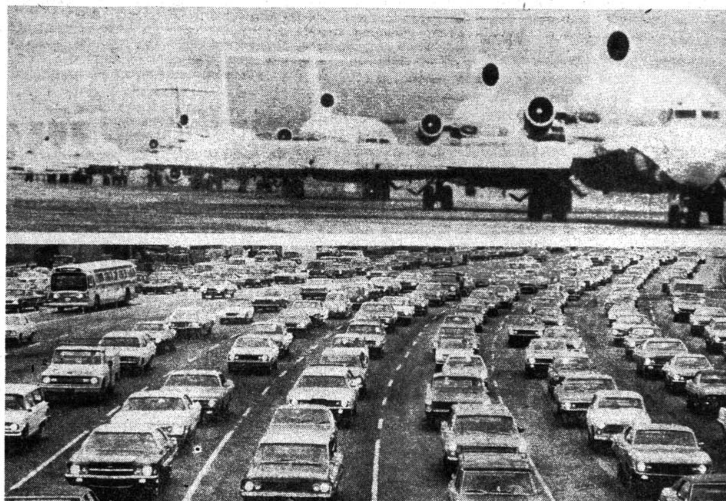
За 19 тисяч 800 фунтів придбано щоденник ката. За мотузку, якою він користувався, дали 2 тисячі 680. Так само оцінили гіпсову маску П'єрпойнта, який пішов у відставку в 1956 році.

● Хочеш попалити — заходь до спеціально обладнаного з вентиляцією плексигласового боксу три на два метри і вдихай нікотин, але не отруюй своїм димом людей, що тебе оточують. Такі бокси виготовляють у Фінляндії. Вони встановлені сьогодні і в багатьох норвезьких лікарнях, університеті Осло, на великих підприємствах, фірмах.

● Вислів «помер як собака» не стосується четвероногих друзів людини, які спочивають на діючому під Йоханнесбургом кладовищі для домашніх тварин. З моменту відкриття у вересні минулого року на ньому поховано 140 братів наших менших, в основному собаки й коти та один папуга. Хазяї, які вболівають за померлих, можуть замовити труну, катафалк, траурну музику, кремацію або навіть священика.

● У французькій столиці нещодавно пройшов франко-японський колоквіум «Туалет — історія та сучасність». Більшість його учасників — члени французької Асоціації туалетів. Сам факт проведення подібної зустрічі може викликати усмішку. Проте далека від міщанських забобонів статистика сзідчить, що кожен з нас п'ятдесяту частину життя проводить у місцях загального користування.

● Цікавий спосіб викачувати валюту з іноземних туристів вигадали єгипетські погонники верблюдів. Туристи, які великими групами відвідують всесвітньовідомі піраміди Гізи, із задоволенням погоджуються сісти на верблюда, який лежить поряд із пірамідою, і сфотографуватися. «Винахідники» тим часом смикають за мотузок, прив'язаний до ніздрі тварини, яка відразу підводиться. Піднявшись на двометрову висоту, туристи вимушені «дати на лапу», щоб хазяїн посадив верблюда.

ЧАДИТЬ АЖ ДО НЕБА

Застереження

Завсідники салонів повітряних лайнерів, а є ще й такі попри високі ціни й численні авіакатастрофи, могли неодноразово спостерігати через ілюмінатори, як блимає на сонці крило іншого літака. Отож у небі нині тісно й чадно, а блакить небесна вже не така й блакитна.

На знімку: що вже казати про землю, де навіть багатоярдні автостради й ті страждають на «пробки». Чад дедалі більше відвойовує собі місце не лише на землі, а й у небесах. А тотальне його панування на планеті означало б припинення існування на ній людей. Сьогодні часто говорять про втомлені міста. А вчені попереджають — втомлене небо може впасти на землю.

Фото з журналу «Шпігель».

Справи кримінальні

ПРИЛЕТІЛИ...

Поліція штату Флорида заарештувала пілота двомоторного літака «Сессна-402» та пасажира, що був на його борту, за контрабанду наркотиків.

Пілот повідомив наземним службам аеропорту в місті Форт-Лодердейл про технічні неполадки і попросив дозволу змінити курс. Працівники аеропорту, які спостерігали з землі за літаком, що летів на малій висоті, помітили, як з нього скинули на землю підозрілий вантаж. Викликана ними поліція виявила пластикові мішки з 91 кілограмом маріхуани.

Одразу після посадки льотчика й пасажира негайно заарештували. Їх було викрито в контрабанді після того, як у салоні літака детективи виявили сліди провезеної маріхуани. Затримано і поплічника контрабандистів — це йому призначався прибулий «авіапоштою» наркотичний дурман.

Леонід КОТОВ.

ШКОЛА ДЛЯ РОСІЯН: Є ПРОБЛЕМИ?

Вже є. Процес переводу російськомовних шкіл в україномовні пішов так стрімко, що деякі громадяни, у чиїх паспортах позначено «росіянин (росіянка)», стривожилися і запитують редакцію: чи не станеться так, що через кілька років їхні діти не матимуть можливості одержувати освіту на мові сім'ї! Адже вже сьогодні у деяких регіонах України кількість шкіл з викладанням російською не відповідає кількості російського населення, що проживає на їхніх територіях. У Києві на 23 проценти населення залишається 14 відсотків шкіл, у Хмельницькому на 5 процентів населення — 1,4 відсотки шкіл, різко скорочується кількість російських шкіл у Харкові. В органах народної освіти посилаються на те, що у школах, які змінюють мовний статус, зберігаються російські класи. Та подейкують, що у наступному році такі класи вже не набиратимуть. Виникають питання: на чому базується така кваплива мовна переорієнтація! Чи проводилися відповідні наукові дослідження! Їх ми адресували заступнику міністра народної освіти Анатолію Григоровичу ПОГРІБНОМУ.

— Ми не обмежуємо права жодного росіянина, молдаванина, угорця, єврея... — відповів Анатолій Григорович. — Навпаки, хочемо створити таку систему освіти, яка відповідала б національному складові населення. Наприклад, у Луганській області проживають 53 відсотки українців, а україномовних дитячих садків там лише 14 відсотків. У Донецьку дві українські групи в дитячих садках й одна школа. Така сама картина в Одесі, Запоріжжі, Дніпропетровську та інших містах південної та південно-західної України. Отже, якщо говорити про картину в цілому, то ваше висловлювання про квапливість ніякої критики не витримує. Якщо ж аналізувати ситуацію у Києві, то вона складається не за велінням міністерства. Міське управління освіти запропонувало районним відділам привести систему навчальних закладів у відповідність до національного складу населення — ті дали свої пропозиції: скільки шкіл залишити росіянам, а скільки зробити українськими. Таким чином і виникла цифра 14 відсотків.

Міністерство порушувало питання: чи не знехтувано інтересів росіян? Нам сказали: ні. І це відповідає істині. Сьогодні багато хто з росіян віддає своїх дітей до українських шкіл. Вони розуміють, що живуть в державі Україна, і їхня дитина має глибоко знати українську мову, адже їй учитися далі, служити в армії, працювати... А російську мову дитина опанує в сім'ї.

Батьки, котрі хочуть, щоб їхні діти навчалися російською мовою, перешкод не зустрічають. У кожному районі залишаються російські школи, а в українських відкриваються російські класи.

Отож повторюю: йдеться не про обмеження інтересів російського населення, а про ліквідацію деформації, яку було допущено і від якої потерпіло населення українське.

— Полишаючи на відкуп місцевій ініціативі мовну політику в сфері освіти, не боїтеся, що вона доведе справу до абсурду? Таку властивість за нею давно помічено. Ось і тепер. Як ми зрозуміли із розмов у районних відділах народної освіти Києва, там вельми приблизно орієнтуються в національному складі населення. Однак свої пропозиції подали. А життя, воно в жодні, заздалегідь намічені рамки не вкладається. За даними, одержаними в міському управлінні народної освіти, на 15 червня було подано: 17,7 тисячі заяв до перших класів українських шкіл, 3,3 тисячі заяв до перших класів російських. Батьки ж 15—16 тисяч дітей на той час ще не визначилися. Найпевніше, це були переважно батьки дітей, рідною мовою яких була не українська. Ось вони і вагалися: віддати до української школи спонукало усвідомлення того, що дітям навчатися в українських вузах, а сумніви — як піде навчання на нерідній мові — не пускали. І ці сумніви мали під собою грунт: адже психологи запевняють, що, коли початкову освіту дитина здобуває на нерідній мові, то змушена змінити весь апарат розуміння, що сформувався за шість дошкільних років. Таке навантаження не для всіх під силу. Отже, для багатьох неминуче відставання у навчанні, навіть батьки інтуїтивно відчувають небезпеку, а органи освіти мають розуміти всі наслідки...

— Цю тезу повторюють тисячі і тисячі українців, яку хочуть, щоб їхні діти навчалися рідною мовою, але, на жаль, їхнє бажання досі не задоволене. На це треба максимально зважати.

— Зважати, безумовно, треба. Але чи треба, виводячи корабля з одного нахилу, кидати в інший? А до того їде. Причому, спрацьовує принцип доброго наміру. Директори шкіл, приймаючи рішення про зміну мовного статусу навчального закладу, керуються тим, що екзамен до вузу учневі доведеться складати українською мовою — отож нехай опановує її з першого класу. Деякі вузи уже цього року намагалися приймати екзамен лише українською мовою. Міністерство це відмінило, і вступні іспити приймалися тією мовою, яку вибрав абітурієнт. **Але на який період залишиться таке становище? І чи передбачено адаптацію росіян в інституті, де викладання провадиться українською?**

— **Ми плануємо проводити провірку знання державної мови, починаючи з наступного року. Це стосується абітурієнтів, атестованих з української мови.** На нашу думку, такий підхід відповідає запитам держави. Йдеться про складання обов'язкового екзамену з української мови. Що ж до решти предметів, то враховуватимуться регіональні умови. Ми розуміємо, що Україна — велика держава і не можна встановити однакові правила, наприклад, для Львова й Донецька. Що ж стосується адаптації росіян у вузах, де викладання провадиться українською мовою, то ми про це подумали. Особливо для півдня й для сходу України пропонуємо викладання у вузах державною мовою вводити поступово, починаючи з першого курсу, на якому читають загальноосвітні предмети. Для цього не так складно знайти викладачів.

Окрім того, наш орієнтир для тих регіонів — паралельні групи з однієї спеціальності, де буде проводитися викладання українською і російською мовами, на перехідний період це розумно. Життя покаже, як вчинити далі. Та коли ж усього цього не робити, то українська мова не піде до вищої школи.

— **Чи передбачимо систему, яка дала б учневі російської школи можливість пройти ще на шкільній лаві початкову фахову підготовку українською мовою: наприклад, це можуть факультативи з різних предметів по вивченню української термінології, забезпечення підручниками українською мовою?**

— У деяких російських школах дирекція вводить викладання деяких предметів українською мовою. Треба, звичайно, щоб шкільні бібліотеки справно працювали, і школяр міг одержати будь-яку навчальну книжку. Крім того, ми передбачаємо частину підручників для українських шкіл пустити у вільний продаж. Але треба, звичайно, глибше розглядати це питання. Тут є неопрацювання проблеми.

— Зупинимося на кадрах. У педагогічних вузах викладання переводиться на українську мову. Російська мова вивчається як друга іноземна, чи в парі з іншим предметом (російська та історія, російська та українська). Через п'ять років жоден вуз не випускатиме вчителів для російських шкіл. **Через 10 років даватиметься взнаки їх нестача. Чи прогнозується така ситуація?**

— Як тільки ми відчуємо, що не вистачає людей, що з'явилася така тенденція, миттєво вживемо заходів. Якщо через 10 років бракуватиме вчителів для російських шкіл, за п'ять років ми їх підготуємо. Поки ж не вистачає вчителів для шкіл українських.

— **Що станеться з єдиним в Україні журналом, який працює на російську школу — «Русский язык и литература в средних учебных заведениях Украины»?**

— Цей журнал ми хочемо перепрофілювати — це буде багатомовний журнал **«Відродження. Мови, літератури та історії народів України в національній школі»**. У нас є єврейські школи, польські, румунські та інші. Їм теж потрібен журнал. Ми підемо на витрати, але такий журнал створимо, хоча це й задорого.

Російська мова й література в ньому не постраждає. Значна частина публікацій буде присвячена цим предметам, тому в основному він виходитиме російською мовою. Статті ж, присвячені іншим мовам, готуватимуть спеціалісти, найняті за договором для виконання конкретної роботи.

— Оце і всі наші запитання. Дякуємо за бесіду.

Отака вийшла розмова. Чи втішить вона читачів, від імені яких ми ходили до Міністерства? Навряд. Адже на багато запитань так і не дано відповіді. Це означає, що над ними не замислювалися у колах, де мали б розуміти небезпеку подальшого експериментування над інтелектом. Як мінімум не замислювалися. Можна припустити й інше — свідомо заплющили очі на проблеми російської освіти, щоб не відволікатися від вирішення давно назрілих проблем освіти української. Але навіщо ж нам продовжувати традиції імперії? Чи не корисніше винести уроки з її історії? Ми ж будуємо правову державу...

Марина ДЯТЛОВА,
Ольга МАЛЬЧИНА.

О...
пр...

ВІДБУЛ...
З 1000-ЛІ...

Святі дійства...
у Луцьку. В о...
зично-драматич...
імені Т. Г. Шев...
ся урочистий а...
ний тися ... тт...
єпархії. ... ві...
єї урочистості ...
землю прибул...
Патріарха Київ...
України Блаж...
рополит Філар...
справами Київс...
хії митрополит ...
кий і Січеславс...
святі отці, єпис...
тьох єпархій Ук...
вами привітанн...
і поважних гос...
ся єпископ Луц...
ський Спиридо...
і громадський ...
Сверстюк, чл...
Святого апос...
Первозванного ...
Гаврилюк, перш...
голови Луцько...
ди Володимир ...
тати обласної ...
Шиманович і ...
жевників, єпис...
кий і Др...бищ...
та інші.
Митрополит ...
ючи присутніх ...
сячоліття утво...
ської єпархії, с...
— Християн...
ні має глибоке...
ли ми звернем...
ричних докуме...
чимо, що хр...
Волині було ...
кійно, в той ч...
нічних землях ...

ВИДІЛЕНА БОГОМ ЗЕМ...

ПОШИРЕНЕ, але поверхове пояснення назви нашої країни зводиться до того, ніби слово «Україна» означає — «земля, що лежить скраю». Такої ж думки дотримуються, зокрема, російські історики, які переконують себе й усіх, ніби наші землі є окраїною Росії, звідки й назва. Однак слово «Україна» багато давніше від самої Росії. Коли це слово вже писалося у давніх документах, то ще не існувало не тільки Росії, але й бодай маленького Московського князівства. А майбутня столиця Росії — Москва була пограничною заставою київських князів на околиці України.

Канадський професор Орест Субтельний, автор англомовної історії України, розуміє безглуздість претензій російських істориків, однак підхоплює їх тлумачення терміну, твердячи, що Україна — це таки «земля скраю», але вже не Росії, а Європи. Пан Субтельний, однак, не може пояснити, чому Україна, яка розміщена у географічному центрі Європи, є «землею скраю». Він не може також вказати, яка ж конкретно європейська держава (згадаймо, що Росії тоді ще не було) могла назвати нашу землю «Україною». Такої держави тоді просто не існувало. Не могли ж сусідні невеличкі держави молдован, валахів, чехів, угрів, поляків назвати своєю окраїною могутню Київську імперію, що простяглась від Чорного моря до Балтійського і від Карпат до Кавказу...

Деякі дослідники намагаються довести, що серед давніх арійців існував загадковий народ — укри, який нібито й заснував свою державу Україну. Кілька років я безуспішно витратив на пошуки згадок про цих укрів у міфології, історичних документах, мовознавстві. Довелося визнати, що історія укрів існує лише в гіпотезах їхніх прихильників. Ні, не фантомні укри дали нам цю назву!

Але хтось її дав...

Так от, назву «Україна» дали нашій землі наші предки, нашою мовою... Природно, не в розумінні окраїни... Цього слова, та ще й з таким значенням, тоді не існувало. Воно з'явилося в українській мові у XX столітті як калька з російської мови. Але в ті часи широко вживалося слово, яке живе й досі, це дієслово «украяти» («вкраяти»). Слово означало «виділити», «відрізати», «відокремити». І досі в українській мові побутує вираз «вкраяти хліба» (тобто виділити, відокремити частину хліба). І досі побутують слова «кравець», «кроїти сукню», «викроїти годинку» тощо... Але все це зовсім не в розумінні околиці, а в значенні виділення, відокремлення. Так само, як хліб, матерію або час, можна «украяти» землю.

Так само, як вкраяний хліб зветься окрайкою, украяна (тобто відокрел...
ти, виділена з...
земля буде зва...
(Вкраїною). Ми ...
ваємо слово «к...
не від слова «...
гальну назву в...
загалу земель. ...
ною землею з...
ний варіант тер...
на (Вкраїна), з ...
носом наголосу...
раїна. Однак у...
то зустрічаємо ...
віант наголосу: ...
лю, мою Украї...
Отже, назва ...

…осіян: …и?

…діти навчалися рідною мовою, але, …жаль, їхнє бажання досі не задо…лене. На це треба максимально …зважати.

— Зважати, безумовно, треба. Але …треба, виводячи корабля з одно…нахилу, кидати в інший? А до то…йде. Причому, спрацьовує прин…доброго наміру. Директори шкіл, …приймаючи рішення про зміну мов…го статусу навчального закладу, …руються тим, що екзамен до вузу …неві доведеться складати україн…кою мовою — отож нехай опановує …з першого класу. Деякі вузи уже …ого року намагалися приймати ек…мен лише українською мовою. Мі…стерство це відмінило, і вступні іс…ити приймалися тією мовою, яку …обрав абітурієнт. Але на який пері…д залишиться таке становище? І чи …передбачено адаптацію росіян в інс…титуті, де викладання провадиться ук…раїнською?

— Ми плануємо проводити …овірку знання державної мови, по…чинаючи з наступного року. Це сто…сується абітурієнтів, атестованих з …української мови. На нашу думку, …кий підхід відповідає запитам дер…жави. Йдеться про складання обов'яз…кового екзамену з української мови. …що ж до решти предметів, то врахо…вуватимуться регіональні умови. Ми …розуміємо, що Україна — велика …держава і не можна встановити од…накові правила, наприклад, для Льво…ва й Донецька. Що ж стосується …адаптації росіян у вузах, де викла…дання провадиться українською мо…вою, то ми про це подумали. Особли…во для півдня й для сходу України …пропонуємо викладання у вузах дер…жавною мовою вводити поступово, …починаючи з першого курсу, на яко…му читають загальноосвітні предмети. …для цього не так складно знайти ви…кладачів.

…Окрім того, наш орієнтир для тих …регіонів — паралельні групи з од…ієї спеціальності, де буде проводи…тися викладання українською і росій…ською мовами, на перехідний період …це розумно. Життя покаже, як вчи…нити далі. Та коли ж усього цього не …зробити, то українська мова не піде …до вищої школи.

— Чи передбачимо систему, яка …дала б учневі російської школи мо…жливість пройти ще на шкільній лаві …початкову фахову підготовку україн…ською мовою: наприклад, це можуть …факультативи з різних предметів по вивченню української термінології, забезпечення підручниками українською мовою?

— У деяких російських школах дирекція вводить викладання деяких предметів українською мовою. Треба, звичайно, щоб шкільні бібліотеки справно працювали, і школяр міг одержати будь-яку навчальну книжку. Крім того, ми передбачаємо частину підручників для українських шкіл пустити у вільний продаж. Але треба, звичайно, глибше розглядати це питання. Тут є неопрацювання проблеми.

— Зупинимося на кадрах. У педагогічних вузах викладання переводиться на українську мову. Російська мова вивчається як друга іноземна, чи в парі з іншим предметом (російська та історія, російська та українська). Через п'ять років жоден вуз не випускатиме вчителів для російських шкіл. Через 10 років даватиметься взнаки їх нестача. Чи прогнозується така ситуація?

—Як тільки ми відчуємо, що не вистачає людей, що з'явилася така тенденція, миттєво вживемо заходів. Якщо через 10 років бракуватиме вчителів для російських шкіл, за п'ять років ми їх підготуємо. Поки ж не вистачає вчителів для шкіл українських.

— Що станеться з єдиним в Україні журналом, який працює на російську школу — «Русский язык и литература в средних учебных заведениях Украины»?

— Цей журнал ми хочемо перепрофілювати — це буде багатомовний журнал «Відродження. Мови, літератури та історії народів України в національній школі». У нас є єврейські школи, польські, румунські та інші. Їм теж потрібен журнал. Ми підемо на витрати, але такий журнал створимо, хоча це й задорого.

Російська мова й література в ньому не постраждає. Значна частина публікацій буде присвячена цим предметам, тому в основному він виходитиме російською мовою. Статті ж, присвячені іншим мовам, готуватимуть спеціалісти, найняті за договором для виконання конкретної роботи.

— Оце і всі наші запитання. Дякуємо за бесіду.

Отака вийшла розмова. Чи втішить вона читачів, від імені яких ми ходили до Міністерства? Навряд. Адже на багато запитань так і не дано відповідей. Це означає, що над ними не замислювалися у колах, де мали б розуміти небезпеку подальшого експериментування над інтелектом. Як мінімум не замислювалися. Можна припустити й інше — свідомо заплющили очі на проблеми російської освіти, щоб не відволікатися від вирішення давно назрілих проблем освіти української. Але навіщо ж нам продовжувати традиції імперії? Чи не корисніше винести уроки з її історії? Ми ж будуємо правову державу...

Марина ДЯТЛОВА,
Ольга МАЛЬЧИНА.

Обжинки православ'я

ВІДБУЛИСЯ НА ВОЛИНІ У ЗВ'ЯЗКУ З 1000-ЛІТТЯМ СТВОРЕННЯ ВОЛИНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ

Святі дійства розпочалися у Луцьку. В обласному музично-драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка відбувся урочистий акт, присвячений тися[illegible]ттю Вол[illegible]ької єпархії. [illegible] відзначе[illegible] цієї урочистості на Волинську землю прибули заступник Патріарха Київського і всієї України Блаженніший митрополит Філарет, керуючий справами Київської Патріархії митрополит Переяславський і Січеславський Антоній, святі отці, єпископи з багатьох єпархій України. Із словами привітання до волинян і поважних гостей звернулися єпископ Луцький і Волинський Спиридон, письменник і громадський діяч Євген Сверстюк, член братства Святого апостола Андрія Первозванного Володимир Гаврилюк, перший за[illegible]пник голови Луцької місь[illegible] Ради Володимир Банада, депутати обласної Ради Євген Шиманович і Геннадій Кожевников, єпископ Львівський і Дро[illegible]бицький [illegible]дрій та інші.

Митрополит Філарет, вітаючи присутніх зі святом тисячоліття утворення Волинської єпархії, сказав:

— Християнство на Волині має глибоке коріння. Коли ми звернемося до історичних документів, то побачимо, що християнство на Волині було прийнято спокійно, в той час як на північних землях — з пролиттям крові. Це сталося тому, що через цю благословенну землю проходив шлях, який поєднував Київ із Західною Європою, на той час уже християнизованою.

Після святкових дійств у театрі в Свято-Троїцькому соборі в Луцьку відбувся урочистий молебень з нагоди тисячоліття православ'я. Потім з Луцька урочистості перенеслися до Володимира-Волинського, що від 988 по 1336 рік був столицею Волинської землі та першим притулком Волинської православної єпархії. І сьогодні це місто славиться старовинними пам'ятками архітектури, святими храмами, будівництво яких пов'язане з князем Володимиром. Зокрема, це кафедральний собор Успіння Божої Матері, що збе[illegible]ся до наших днів. Як сві[illegible]ть літописи, Волинська єпархія була однією з найдревніших на Русі, у десятому столітті — єдина на волинських землях. До її складу входили міста Володимир, Гродно, Берестя (Брест), Мельник, Кобрин, Острог, Любомль та інші. А першим єпископом Волинським, якого поставив ще князь Володимир, був грек Стефан. Згідно Никонського літопису він був родом з Болгарії і до того часу перебував у Білгороді, що під Києвом. Поставивши єпископа, князь розпочав у Володимирі споруджувати храми. Саме йому приписують побудову церкви Св. Василія. І сьогодні ця оригінальна споруда, на думку спеціалістів, не має подібних у світовій архітектурі. Народні легенди переказують, що коли у 992 році князь повертався з вдалого походу на білих хорватів, в подяку за отриману перемогу він на зворотному шляху спорудив у Володимирі кам'яний храм за один день, наказавши кожному воїнові принести по цеглині.

Нам сьогодні варто пригадати, що у 1299 році київський митрополит Максим переїхав до Володимира, цим самим митрополію всієї України було перенесено до Володимира. Хоч на короткий час, але це місто стало столицею України. Саме в ті роки московські митрополити для посвяти приїжджали на Волинь. Митрополит Феогност у 1330 році, відвідавши всі західні єпархії, висвятив у Володимирі архієпископа для Новгорода. А через рік знов у Володимирі висвятив для Твері в сан єпископа Федора. Митрополит Фотій, оглядаючи руські землі, висвятив у Києві єпископа Смоленського, в Луцьку — Турівського. Московське духівництво запрошувало волинських пастирів до своїх кафедр. Так, єпископ володимирський Афанасій став намісником московського Патріарха Алексія, а потім — управителем цього духовного намісництва. Ось твердження московофільського церковного прихильника: «Київський митрополит Св. Петро складає славу Волині, бо народився тут, та з юнацьких літ — будівничий православ'я. Він також уславив престольне місто Москву як перший митрополит Московський».

Мусимо пам'ятати, що Волинське православ'я впродовж багатьох століть тяжіло до Константинополя і київської митрополії, мало з ними тісні зв'язки, а до московської покори — кабали — прийшло не з власної волі, а з примусу. І настав час сьогодні повернутися до рідної церкви. Маємо самостійну Україну, маємо право на самостійну церкву, ту, яку освятив для нас український князь Володимир. Правда історії повинна перемогти. Про це й було сказано у вітальних телеграмах, надісланих учасникам зібрання, присвяченого тисячоліттю Волинської єпархії, на адресу Патріарха Київського і всієї України Мстислава, Вселенського Патріарха Варфоломея, Президента України Леоніда Кравчука, українського уряду.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинська область.

Слідство у спр… …ного депутата Ук… Бойка сказало с… …домлені прокур… з'явилося на сто… газет, вказано, щ… необережного по… …тепродуктами — …

Але уважний ч… в офіційному по… причин, обставин… …дено переліку ім… свідків, які конк… не назвали!! Яв… …не, нове! Але не… одним з підводн… …сті в діяльності … не вперше наша … …на братія спробу…

— Олександре … …чу, вам і вашій … …ді як нікому дов… …дувати справу … …дима Бойка під … …сом громадської … …валося б, з цього … порадити, бо ві… …тість ще ніколи … доводила. У циві… …спільстві таний … на руку — дисц… …вищує відповіда… дуже важливо, є … …ної інформації, в… …сій…

— Увага зас… інформації до … і, зокрема, до … цілком зрозумі… …міле й те, щ… змушене було … …ву справу з ва… журналістом. І … що дехто нам … один з працівн… …чення пригадав … …чуті уривки тел… …мови Вадима … своїх знайомих … Йшлося про ма… поїздку, при … стверджував, ш… бензином не бу…

Інший, колиш… …бітник «Комсом… …мени», щойно по… незадовго до … розмову з Вади… …рікав, що хтось … …тей вказав на з… в його, Вадимо… Інша справа, … …ні отого телефо… …сідника, ні гост… …зував на запах … …мешканні, нам … вдалося. Але й … вдячні журналі… …формацію…

— З неофіці… …мені відомо, що… український … дав слідству кон… для розвитку вер… …ство потерпілого … …налістську діял… свідчив, що, по… Москви незадовг… Вадим натякнув … …стріч з відомими… …лепередачі «Вз… сенсаційний мат…

— Так, цей … …ліст посвідчив, … …ко був знайоми… московськими … …ми» Мукусєвим … …ським, і ми ре… …ряли, чи не мі… від них сенсаці… …лу, за який йо… …ститися. До М… …жали наші слід… …мову і з музин… Разіна, «Лас… Той же Олек… …ковський також … що мови з Вад… …грозу його жи… про сенсаційні… матеріали — …

— Як я зрозу… …ному повідомле… …ри були перелі… тільки тих жу… висловили свої … …сії публічно, на… …зет. Пригадую, … що можна так … пролунали сен… …пілий «копав» … …бороненої ком… трагедії треба … …ті, КДБ і напа… …во, вони вважа… …рористичного а… …шлося…

…ЛЕНА БОГОМ ЗЕМЛЯ

…могли ж … держави …чехів, угрів, …своєю окраї…ську імпе…сь від Чор…тійського і …казу…

…намагаю… серед дав… загадко…, який ніби… державу …я безус… …пошуки зага… …міфології, …, мово…знавстві. Довелося визнати, що історія укрів існує лише в гіпотезах їхніх прихильників. Ні, не фантомні укри дали нам цю назву!

Але хтось її дав...

Так от, назву «Україна» дали нашій землі наші предки, нашою мовою... Природно, не в розумінні окраїни... Цього слова, та ще й з таким значенням, тоді не існувало. Воно з'явилося в українській мові у XX столітті як калька з російської мови. Але в ті часи широко вживалося слово, яке живе й досі, це дієслово «украяти» («вкраяти»). Слово означало «виділити», «відрізати», «відокремити». І досі в українській мові побутує вираз «вкраяти хліба» (тобто виділити, відокремити частину хліба). І досі побутують слова «кравець», «кроїти сукню», «викроїти годинку» тощо... Але все це зовсім не в розумінні околиці, а в значенні виділення, відокремлення. Так само, як хліб, матерію або час, можна «украяти» землю.

Так само, як вкраяний хліб зветься окрайкою, украяна (тобто відокремлена від решти, виділена з-поміж інших) земля буде зватись Україною (Вкраїною). Ми й сьогодні вживаємо слово «країна», утворене від слова «краяти», як загальну назву виокремлених із загалу земель. За своєю рідною землею зберігся основний варіант терміну — Україна (Вкраїна), з пізнішим переносом наголосу на «ї» — Україна. Однак у Шевченка часто зустрічаємо й первісний варіант наголосу: "Я так її люблю, мою Україну убогу...".

Отже, назва нашої землі, нашої держави і нашої тисячолітньої традиції — Україна — означає буквально — «земля, виділена для нас із загалу, відокремлена від решти», коротше — «наша власна земля».

Термін «Україна» дуже давній, значно давніший, ніж термін «Русь», хоча в офіційному київському літописі він вперше згаданий лише у XII столітті. Справа, очевидно, в тому, що київський літописець був на княжій службі, а князі з певних причин популяризували термін «Русь». Колись П. Куліш писав: «по-письменськи Мала Росія, а по-народному Україна». У словнику української мови Бориса Грінченка наведено таку цитату з давньої історії України: «Настав інший порядок на Вкраїні, як почали князьки-русь її оберігати, з неї собі данину брати і своєю, Руською землею її називати».

Реставруючи світогляд наших далеких предків, маємо припустити, що в давнину слово «Україна», найімовірніше, мало в собі такий зміст: «виділена Богом земля...».

Олексій БРАТКО-КУТОВСЬКИЙ.

ГОЛОС України

...бжинки ...авослав'я

...ИСЯ НА ВОЛИНІ У ЗВ'ЯЗКУ ...ТЯМ СТВОРЕННЯ ВОЛИНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ

...розпочалися
...асному му-
...му театрі
...енка відбув-
..., присвяче-
... Вол...ької
...наче... ці-
... Волинську
... заступник
...кого і всієї
...ніший мит-
..., керуючий
...ої Патріар-
...Переяславсь-
...ий Антоній,
...опи з бага-
...аїни. Із сло-
... до волинян
...й звернули-
...ий і Волин-
... письменник
...діяч Євген
... братства
...ла Андрія
... Володимир
...й з...пник
...міс... Ра-
...нада, депу-
... Ради Євген
...еннадій Ко-
...п Львівсь-
...кий ...дрій
...ларет, віта-
... святом ти-
...ння Волин-
...зав:
...во на Воли-
...коріння. Ко-
...я до істо-
...ів, то поба-
...тиянство на
...йнято спо-
... як на пів-
... з пролит-

тям крові. Це сталося тому, що через цю благословенну землю проходив шлях, який поєднував Київ із Західною Європою, на той час уже християнизованою.

Після святкових дійств у театрі в Свято-Троїцькому соборі в Луцьку відбувся урочистий молебень з нагоди тисячоліття православ'я. Потім з Луцька урочистості перенеслися до Володимира-Волинського, що від 988 по 1336 рік був столицею Волинської землі та першим притулком Волинської православної єпархії. І сьогодні це місто славиться старовинними пам'ятками архітектури, святими храмами, будівництво яких пов'язане з князем Володимиром. Зокрема, це кафедральний собор Успіння Божої Матері, що збе...ся до наших днів. Як сві...ть літописи, Волинська єпархія була однією з найдревніших на Русі, у десятому столітті — єдина на волинських землях. До її складу входили міста Володимир, Гродно, Берестя (Брест), Мельник, Кобрин, Острог, Любомль та інші. А першим єпископом Волинським, якого поставив ще князь Володимир, був грек Стефан. Згідно Никонського літопису він був родом з Болгарії і до того часу перебував у Білгороді, що під Києвом. Поставивши єпископа, князь розпочав у Володимирі споруджувати храми. Саме йому приписують побудову церкви Св. Василія. І сьогодні ця оригінальна споруда, на думку спеціалістів, не має подібних у світовій архітектурі. Народні легенди переказують, що коли у 992 році князь повертався з вдалого походу на білих хорватів, в подяку за отриману перемогу він на зворотному шляху спорудив у Володимирі кам'яний храм за один день, наказавши кожному воїнові принести по цеглині.

Нам сьогодні варто пригадати, що у 1299 році київський митрополит Максим переїхав до Володимира, цим самим митрополію всієї України було перенесено до Володимира. Хоч на короткий час, але це місто стало столицею України. Саме в ті роки московські митрополити для посвяти приїжджали на Волинь. Митрополит Феогност у 1330 році, відвідавши всі західні єпархії, висвятив у Володимирі архієпископа для Новгорода. А через рік знов у Володимирі висвятив для Твері в сан єпископа Федора. Митрополит Фотій, оглядаючи руські землі, висвятив у Києві єпископа Смоленського, в Луцьку — Турівського. Московське духівництво запрошувало волинських пастирів до своїх кафедр. Так, єпископ володимирський Афанасій став намісником московського Патріарха Алексія, а потім — управителем цього духовного намісництва. Ось твердження московофільського церковного прихильника: «Київський митрополит Св. Петро складає славу Волині, бо народився тут, та з юнацьких літ — будівничий православ'я. Він також уславив престольне місто Москву як перший митрополит Московський».

Мусимо пам'ятати, що Волинське православ'я впродовж багатьох століть тяжіло до Константинополя і київської митрополії, мало з ними тісні зв'язки, а до московської покори — кабали — прийшло не з власної волі, а з примусу. І настав час сьогодні повернутися у рідної церкви. Маємо самостійну Україну, маємо право на самостійну церкву, ту, яку освятив для нас український князь Володимир. Правда історії повинна перемогти. Про це й було сказано у вітальних телеграмах, надісланих учасникам зібрання, присвяченого тисячоліттю Волинської єпархії, на адресу Патріарха Київського і всієї України Мстислава, Вселенського Патріарха Варфоломея, Президента України Леоніда Кравчука, українського уряду.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинська область.

ОДИН У ПОЛІ НЕ ВОЇН, А ДВА?

(Як журналісти і політики допомагали слідству і що з того вийшло)

Слідство у справі трагічної загибелі народного депутата України тележурналіста Вадима Бойка сказало своє остаточне слово. У повідомленні прокуратури Києва, яке нещодавно з'явилося на сторінках кількох українських газет, вказано, що трагедія сталася внаслідок необережного поводження потерпілого з нафтопродуктами — бензином.

Але уважний читач не міг не помітити, що в офіційному повідомленні, крім констатації причин, обставин трагедії, цілий абзац відведено переліку імен допитаних у ході слідства свідків, які конкретних фактів щодо події... не назвали!! Явище для нас, погодьтеся, дивне, нове! Але не випадкове. Маємо справу з одним з підводних рифів зародження гласності в діяльності правоохоронних органів. Чи не вперше наша газета і громадсько-політична братія спробувала на ділі нагадати слідчій бригаді, що, як то кажуть, не одна вона в полі воїн.

Названі прізвища «невдалих» свідків — це добре знайомі імена журналістів, політичних діячів. Декотрі з них свого часу не скупилися на «версії» причин загибелі Вадима, припущення і навіть відверті однозначні ствердження.

Ми всі, як відомо, вчимося азів демократії, але що то було б за навчання, коли б життя не виставляло нам оцінок. Виставило воно їх і в цій історії, до якої хоч як не хотілося (й без того нашуміла!), та повертатися доводиться.

Ось яким побачив це нове для нас явище керівник слідчої бригади прокурор-криміналіст прокуратури Києва Олександр МІСЮРЕНКО, з яким зустрівся наш кореспондент.

— Олександре Анатолійовичу, вам і вашій слідчій бригаді як нікому довелося розслідувати справу загибелі Вадима Бойка під жорстким пресом громадської думки. Здавалося б, з цього можна лише порадіти, бо відомча замкнутість ще ніколи до добра не доводила. У цивілізованому суспільстві такий прес слідчим на руку — дисциплінує, підвищує відповідальність і, що дуже важливо, є джерелом цінної інформації, вірогідних версій...

— Увага засобів масової інформації до цієї трагедії і, зокрема, до ходу слідства цілком зрозуміла. Як зрозуміле й те, що й слідство змушене було мати особливу справу з вашим братом-журналістом. І хочу сказати, що дехто нам допоміг. Так, один з працівників телебачення пригадав мимохідь почуті уривки телефонної розмови Вадима з кимось зі своїх знайомих чи друзів. Йшлося про майбутню автопоїздку, при тому Вадим стверджував, що проблем з бензином не буде.

Інший, колишній співробітник «Комсомольского знамени», щиро повідав нам, як незадовго до трагедії мав розмову з Вадимом і той нарікав, що хтось із його гостей вказав на запах бензину в його, Вадимовій, квартирі. Інша справа, що, на жаль, ні отого телефонного співбесідника, ні гостя, який вказував на запах бензину в помешканні, нам розшукати не вдалося. Але й так ми були вдячні журналістам за інформацію...

— З неофіційних джерел мені відомо, що один знаний український телекоментатор дав слідству конкретні факти для розвитку версії про вбивство потерпілого за його журналістську діяльність. Він посвідчив, що, повернувшись із Москви незадовго до трагедії, Вадим натякнув йому про зустріч з відомими авторами телепередачі «Взгляд» і якийсь сенсаційний матеріал...

— Так, цей тележурналіст посвідчив, що В. Бойко був знайомий з відомими московськими «взглядовцями» Мукусєвим, Політковським, і ми ретельно перевіряли, чи не міг він отримати від них сенсаційного матеріалу, за який йому могли помститися. До Москви виїжджали наші слідчі. Мали розмову і з музикантами групи Разіна, «Ласкового мая». Той же Олександр Політковський також посвідчив, що мови з Вадимом про загрозу його життю не було, про сенсаційні викривальні матеріали — також...

— Як я зрозумів, в офіційному повідомленні прокуратури були перелічені прізвища тільки тих журналістів, які висловили свої свідчення, версії публічно, на сторінках газет. Пригадую, деякі з їх, якщо можна так сказати, версій пролунали сенсаційно: потерпілий «копав» під золото забороненої компартії; причини трагедії треба шукати у валюті, КДБ і напалмі... Одне слово, вони вважали, що без терористичного акту тут не обійшлося...

— Звісно, що такі публічні припущення і твердження не могли залишитися поза увагою слідства. Ми допитали як свідка журналіста «Вечірнього Києва» Олександра Зорку, автора двох гострих статей на цю тему. Він послався на розмову з Вадимом, у якій останній начебто вказував про те, що «копає під золото партії». Факти про КДБ і валюту «позичив» з публікації в «Мегаполис экспресс», а про дію напалму він, виявляється, знає з часів служби в армії.

В одній із публікацій «Независимости» наводились свідчення Тетяни С., сусідки Вадима, котра стверджувала, що під час пожежі у квартирі Бойка бачила під дверима якусь «коробку з дротиками», котра могла бути вибуховим пристроєм. Але в ході слідства воно не підтвердилось, а результати численних експертиз засвідчили протилежне: стався вибух випарів бензину, який зберігався у поліетиленовій каністрі для незайместих речовин.

— Відверто кажучи, я, поп... ри журналістську солідарність, віддавав перевагу «версіям», які звучали з уст не журналістів, а, насамперед, відомих громадських діячів: юриста Григорія Омельченка, народного депутата України Степана Хмари. Невже й вони виявилися, м'яко кажучи, далекими від істини?

— Степан Хмара, пославшись на зайнятість, відмовився давати письмові свідчення, та й в усній формі якихось фактів, що мали б значення для встановлення обставин загибелі В. Бойка, не навів. Але при цьому вважає, що Вадима було вбито зумисне.

Григорій Омельченко, який, нагадую, публічно тоді заявив про довір'я слідчій бригаді, називав конкретний факт. Начебто якийсь чоловік, звільняючись із місць позбавлення волі, викрав креслення деталей до наручників, 200 тисяч яких колонія мала виготовити до серпня 1991 року (до серпневого путчу!). Той чоловік, якого, до речі, незабаром знайшли вбитим, нібито зробив кілька ксерокопій цих документів і передав одну з них Бойку. По закінченні їхнього незалежного слідства Григорій Омельченко обіцяв надати нам конкретні докази цього. Аж через три місяці, коли ми допитали його як свідка вдруге, Г. Омельченко повідомив, що їхнє незалежне слідство конкретних фактів, які свідчили б про загибель В. Бойка внаслідок терористичного акту чи інших насильницьких дій, не встановило... Звісно, що ми також перевірили «версію» Г. Омельченка.

— Було б несправедливим не згадати за ще одну обставину, яка так чи інакше «висіла» над вашою слідчою бригадою. Одразу після трагедії з однієї з високих трибун (прізвища автора не називаю, бо всі ми ще лишень вчимося демократії) пролунало, що причиною трагедії є вибух телевізора... Але ж, даруйте, як така неперевірена інформація (попереду було 22 експертизи!) могла потрапити до керівників держави?

— Це вже тема іншої розмови. Хоча, як на мене, тут, очевидно, спрацювала ще та, стара, система, коли комусь дуже кортіло якнайскоріше доповісти верхам.

Наслідки цього уявити неважко. Один з керівників експертів відверто сказав мені, що йому не дуже хочеться братися за експертизу, бо її висновки, з усього видно, розійдуться з тією самою думкою, висловленою з високої трибуни.

Підсумовуючи, хочу зазначити, що будь-яка співпраця має грунтуватися на цивілізованих, людських засадах, і ми усі цього маємо прагнути.

Вів інтерв'ю
Анатолій БЕНЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

...ІЛЯ

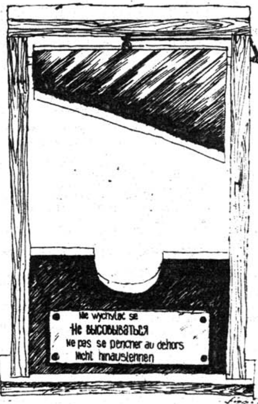
...на від реш-
...між інших)
...ь Україною
...ьогодні вжи-
...на», утворе-
...аяти», як за-
...ремлених із
... своєю рід-
...ігся основ-
...ну — Украї-
...нішим пере-
... «ї» — Ук-
...евченка час-
...ервісний ва-
... так її люб-
...убогу...».
...ої землі, на-

шої держави і нашої тисячолітньої традиції — Україна — означає буквально — «земля, виділена для нас із загалу, відокремлена від решти», коротше — «наша власна земля».

Термін «Україна» дуже давній, значно давніший, ніж термін «Русь», хоча в офіційному київському літописі він вперше згаданий лише у XII столітті. Справа, очевидно, в тому, що київський літописець був на княжій службі, а князі з певних причин популяризували термін «Русь». Колись П. Куліш писав: «по-письменськи Мала Росія, а по-народному Україна». У словнику української мови Бориса Грінченка наведено таку цитату з давньої історії України: «Настав інший порядок на Вкраїні, як почали князьки-русь її оберігати, з неї собі данину брати і своєю, Руською землею її називати».

Реставруючи світогляд наших далеких предків, маємо припустити, що в давнину слово «Україна», найімовірніше, мало в собі такий зміст: «виділена Богом земля...».

Олексій БРАТКО-КУТОВСЬКИЙ.

Жарт номера

Якщо не карають винних — карають винні.

Сашко ЛЮК.

Мал. Віктора КУДІНА.

ПЕРЕПОЛОХ, АБО НА ШЛЯХУ ДО РИНКУ

Із колгоспної отари
Зник баран і сторож — дід.
Голова чорніший хмари:
— Хоча мертвих, — а знайдіть!..
Скрізь розклеїли портрети
Дідуся і барана,
Перерили ожереди —
«Ой нема, обом хана»...
У ставочку побродили,
Прочесали тричі ліс,
На горищі присвітили...
І в петлю дід не поліз.
— Його бабця часто грима,
Чорнорота — от біда,
Мо', старий подавсь у прийми,—
Хтось припущення подав.
І бригада пошукова
Вже в сусідньому селі,
По асфальту б'ють підкови,
Слідопити їдуть злі.
Раптом: — Жіночка без пари
Не приймала чужака.
Пошукайте на базарі
Свого діда-дивака.

Володимир СЕМЕНО.
м. Полтава.

Баєчки

СМІЛИВЕЦЬ

— Я найсміливіший — можу намилити шию найвищому начальнику, — хвалився Помазок.

БУДИЛЬНИК

— І що б ото люди робили, коли б не я? Тільки завдяки мені вони щоранку прокидаються і займаються справами, — казав щоразу Будильник.

А одного ранку він не мозив ані слова: його забули завести.

ЩО МОЖЕ БУТИ!

— Це нічого, що я маленький і тоненький. Зате яка велика пожежа від мене може спалахнути! — пишався Сірник.

КОНФЛІКТ

— Ваш твір слабенький, у ньому немає художнього конфлікту, — оцінював Редактор рукопис Автора.

— Конфлікт буде, — рішуче запевнив Автор, — тільки-но спробуйте не схвалити мій твір до друку!..

Віталій БУЛАВКО.

А у вас вся спина біла!

КИЇВСЬКІ НОВИНИ

ВІДНОВЛЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Тиждень тому пам'ятний знак на честь засновників Києва, що в парку імені Примакова, розвернуто на сто вісімдесят градусів. Тепер Кий, Щек і Хорив та їхня сестра Либідь пливуть не з Києва, а до Києва.

Відповідно до цього, зображення Либеді на купонах багаторазового використання буде не ліворуч, а праворуч.

«ЛАВРЕНТІЇВНА» ПОМЕНШАЛА

Для того, щоб не псувати краєвид правого високого берега Дніпра і не принижувати величі Лаврської дзвіниці, «залізну леді», прозвану ще Лаврентіївною, висотою 62 метри, що вивершується над Музеєм історії Великої Вітчизняної війни, зменшили в чотири рази (15,5 м.). Тепер вона замість щита з гербом неіснуючого СРСР у лівій руці тримає щит з малим гербом України, а замість шістнадцятиметрового меча на правій руці тримає немовля.

ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ

Нещодавно перейменовано ряд площ, проспектів та вулиць. Зокрема, Ленінградську площу — на Санкт-Петербурзьку, вулиці: Возз'єднання, — на Роз'єднання, Орловську — на Орлика Пилипа, Горбачова Омеляна — на сім'ї Горбачових (Михайла та Раїси), Щербакова — на Щербицького, Чорнобильську — на вулицю Найдешевшої Електроенергії, проспект імені «Правди» — на проспект імені «Правди України». Вивчається питання про доцільність перейменування Жовтневого району на Серпневий, Радянського — на Демократичний, а селища Катеринівка, що в Святошині — на Єкатеринбургівку на честь міста, недавно перейменованого на знак пошани до російської благодійниці).

Феодосій ЛУЗАН.

ШАБЛЯ ВІД ГЕТЬМАНА

Вчитель історії передпенсійного віку Павло Гордійович, вибачте, добродій Павло, дивився допізна телевізор. Показували сорок дев'ятий раз про те, як Штірліц обдурив увесь абвер. Тієї миті, коли Кобзон закликав не думати «о секундах свысока», Павло Гордійович заснув, щоб не думати.

І наснилося йому, наче він перенісся в мирні застільно-застійні часи і нібито транслюють по телевізору нагородження передових вчителів історії. Ордени чіпляє сам Леонід Ілліч.

— Дорогіє товарішші. Поздравляю вас с високой наградой Родіни. Етой високой честі ви удостоілісь благгодарря служенію коммуніссіческой партії, руководімой доррогім Леонідом Іллічом.

Далі генсек, читаючи по складах з папірця, перераховує свої великі заслуги перед народом, які покірний народ ще до кінця не усвідомив. Потім генсек недобрим, злим словом згадує вчителів (і серед них Павла Гордійовича), котрі й самі як слід не вивчили безсмертний (з окремо взятій країні) твір, даруйте, — безсмертну книгу «Мала земля», і дітей не навчили, хто був великий полководець, а потім піднімав «Цілину» і творив «Відродження» Дніпрогесу. Ганьба і тьху таким вчителям!

Тут перше зображення зникло, і з'явилася картинка довгоперебудовних часів. Уже нашого вчителя нагороджують у Києві. А нагороду йому вручає якийсь ніби гетьман. Який, Павло Гордійович, не може пригадати, бо лише й знав про Хмельницького, Мазепу і щось із пісні про Сагайдачного.

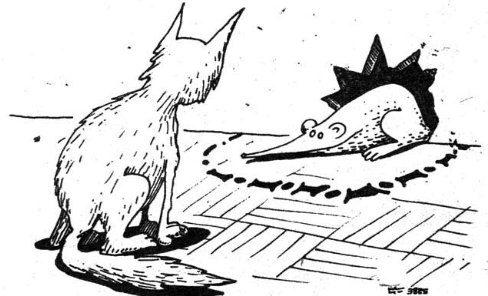
Гетьман вручає йому шаблю дамаської сталі і промовляє:

— О, велемудрий муже, уклін тобі від усього Війська Запорозького. Ти добре прислужився нашій Україні, коли в часи застійної руїни вельми зле навчав учнів історії СРСР, сиріч, імперії. Твої козаки не знали на іспитах, що то є соціалізм, а за Чапаєва знали з анекдотів. Честь і слава тобі, навчителю, що не втовкмачував сю брехню на ймення «історія СРСР» у голови отроків, а сіє означає, що їхні мізки не забиті дурманом і з них будуть добрі козаки.

Під свист і вигуки запорожці стали підкидати вчителя вгору, і він пробудився. Його погляд упав на зв'язані стоси підручників історії СРСР. Згадав, що завтра має йти здати цю макулатуру в обмін на історію Грушевського.

Василь БАБІЙ.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Казка

ТВЕРДА ВАЛЮТА

Ще зовсім недавно вартісне співвідношення між російським карбованцем і американським доларом можна було порівняти зі співвідношенням (у рівній вазі) справжнього золота, вищої 96-ї проби, або російського, до золота тричетвертного, або 75-ї проби.

Однак трохи згодом, але ще задовго до закінчення тридцятирічного строку, співвідношення між карбованцем і доларом змінилося: тепер долар став відноситися до карбованця, як колись карбованець відносився до долара.

Та тільки деякий час. Тому що досить швидко співвідношення між доларом і карбованцем стало різко змінюватися в бік зменшення вартості карбованця: спершу як відношення золота добротного, не зіпсованого домішками, до золота середньої проби, потім нижчої проби, потім до срібла, міді, заліза, кам'яного вугілля і, нарешті, глини. Усе в однаковій вазі. Доки, врешті-решт, не довелося підставляти у співвідношення (між золотом і глиною) замість глини собаче лайно.

І от, оскільки замість золота в руках в уряду (російського, бо карбованці ж його!) опинилося собаче лайно, уряд вирішив негайно знайти заміну карбованцеві як непридатній валюті. Тобто ввести в обіг нову грошову одиницю (як міру), по відношенню до котрої долар став би тим самим, чим карбованець щодо долара.

Але не був би наш уряд російським, якби не міг створити будь-які труднощі чи проблему і тут же розв'язати її!

Тому відразу ж ввів нову грошову одиницю (яка вже давно ходила в народі), причому не тільки конвертовану, а й бутильовану, і назвав її БУЛЕР.

Наша нова грошова одиниця одразу ж стала (подібно до долара) світовою валютою, і такою ж твердою.

І навіть більше, оскільки, бувши рідкою, залишається твердою у всіх своїх трьох станах (і положеннях) — сидячи, стоячи, лежачи. З тією тільки відмінністю від долара, що не ділиться на соті частки або центи.

Зате (і в цьому знову ж таки перевага булера перед доларом!) він ділиться на будь-яке число до десяти — два, три, чотири, п'ять і так далі. І якщо булер не один, а кілька, то й на число, більше од десяти.

Крім того, схожість булера з доларом може бути ще більшою, якщо долар срібний, а не паперовий. Бо коли під час обігу такий долар стирається, булер при використанні випаровується.

Але й це ще не всі достоїнства і переваги булера перед доларом. Долар — це тільки гроші, а булер — ще й товар. І тому сфера дії булера куди ширша: долар обертається тільки зовні і ніколи всередині (якщо не рахувати сейфів і кишень), а булер — де завгодно, в тім числі в роті і далі.

Нарешті, навіть тому, що долар тільки тихо шелестить, а булер блаженно булькає (тому й булер), долар завжди і скрізь поміняють на булер. Причому віддадуть кілька за одного.

Єдине, що неясно з булерами як новою валютою (міжнародною), то це — чи прийматимуть їх швейцарські банки і де їх краще тримати.

Тому що з самим доларом, а також російським карбованцем і неросійським купоном давно вже все ясно і визначилося: карбованці тримають в руках, долари — в зубах, а купони — в одному місці. Без якого навіть цар не може сидіти на троні.

Хоча, якщо буде сидіти на купоні, недовго просидить (на троні).

Постскриптум. Поряд з булером ходять також чутки, що уряд Її Величності (Королівство Великобританія) має намір припинити обіг фунта стерлінгів і ввести в обіг півкіла булерів.

На честь свого Джона Буля.

Анатолій ШЕВЧЕНКО.

Пародии

НЕОБЫЧАЙНОЕ ПРИКЛЮЧЕНИЕ

**...Желаешь — лезь на колесо,
а хочешь — умирай от смеха,
наткнувшись на свое лицо
в зеркальном павильоне
смеха...
...Я погружаюсь в этот мир,
иду центральною аллеей
к семейству гипсовых оленей,
минуя типовой сортир...
...Желаешь — лезь на колесо,
а хочешь — умирай от смеха,
наткнувшись на свое лицо
в зеркальном павильоне
смеха...
(СТАНИСЛАВ КУНЯЕВ).**

Какой жестокий этот мир —
во мне растет недоуменье,
затем тревожное волненье —
исчез вдруг типовой сортир.
Уже не вижу ничего,
и чувствую я слабость в
теле —
сейчас готов на самом деле
отдать... полцарства за него.
Я торговаться бы не стал —
бегу
центральною аллеей,
к семейству гипсовых оленей,
но, кажется...
я опоздал...
Теперь — хоть лезь на
колесо,
а хочешь — умирай от смеха,
наткнувшись на свое лицо,
в зеркальном павильоне
смеха.

Иосиф БИРБРАЯР.

ПОНЕДІЛОК
14 вересня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Художній фільм «Поворот сюжету».
9.45 Програма гурту «Соколи».
11.15 Документальні фільми студії «Укртелефільм»: «Яворівська забавка», «Володимир Роянов та його 'полонянки».
11.50 УТН.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Сонячне коло.
16.35 Хореографічні новели.
17.25 «Лицарі духу». Прем'єра документального телефільму «Тарас Мельничук. Доля і слово».
17.50 Фільм-концерт «Монолог про кохання».
19.00 УТН.
19.10 Мультфільми «Яблуня», «Скарбничка».
19.30 «Отже...», з циклу «Хто ми...».
20.30 Урожай-92: факт і прогноз.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Кінозустрічі.
22.05 Вечір романсу і пісні.
22.35 УТН.
23.20 Художній телефільм «Нікколо Паганіні». 1 серія.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 «Готель «Біля загиблого альпініста». Художній фільм.
9.40 Брейн ринг.
10.40 «Коли ведмежа прокинеться». Мультфільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Марафон-15.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 Асоціація дитячого телебачення. Хочу стати зіркою.
16.45 Відпочивай.
17.00 Новини.
17.20 Футбольний огляд.
17.50 НЕП. 18.45 В
18.15 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Снігова країна» (Японія).
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Презентація фільмів режисера А. Вайди.
21.05 «Нова студія» представляє: «Здрастуйте».
21.45 Вомонд.
22.00 Одначе.
22.15 Кривий ефір.
22.30 Дивіться, хто прийшов.
23.20 Джем-сейшн. У перерві — 23.00 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», ІІ ПРОГРАМА УТ

7.55 Панове-товариші.
8.10 Дозвілля. «Дай лапу, друже».
8.25 ТрансРосефір. Панорама приватизації.
9.10 Театральний роз'їзд. Жив собі театр.
10.05 Тема з варіаціями. «Прийдіть, благословенні Отця мого».
10.50 Кінозал «К-2». «Інтервенція». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії. 15.40
15.00 Відкритий чемпіонат США з тенісу. Фінал чоловічого турніру.
16.55 Там-там новини.
17.40 Бельгія: парламент і преса.
18.15 Давайте з'ясуємо.
18.25 Київська панорама.
18.45 Телебіржа інформує.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра телеекрана. Художній телефільм «Граф Монте-Крісто». 1 серія.
21.00 Момент істини. С. Федоров відповідає на запитання А. Караулова.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 Із залу Конституційного суду Росії.
22.50 Манера.
23.20 Рок-кафе.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТА СТУДІЯ ТЕТ-А-ТЕТ

08.00 Новини.
08.20 Програма «Ключ». «Гроза 1812 року». Фільм 5.
09.50 Джерела.
09.30 Італійська мова.
10.00 «Про Щеликова — з любов'ю і тривогою...»
10.20 «Бурда моден» пропонує...
10.50 Студія «Рост». Кенгуру.
11.20 Кар'єра.
12.20 Свята Русь земля. Вологодські зустрічі.
13.10 Дозвілля. Під знаком Риб.
13.25—16.00 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
13.25 Відеомузика.
14.00 Художній фільм «Місто майстрів». Казка.
16.00 Студія «Рост». Кенгуру.
16.30 Джерела.
17.10 Італійська мова.
17.40 «Бурда моден» пропонує...
18.10 «Про Щеликова — з любов'ю і тривогою...»
18.30 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
18.30 Мультфільми.
19.00 Художній фільм «Повітряні пригоди». Комедія.
21.10 Відеомузика.
21.30 Художній фільм «Омен-4». Містичний трилер.

ВІВТОРОК
15 вересня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Художній фільм із субтитрами «Сувенір для прокурора».
10.30 Вервиця.
11.00 «Землі нев'януча краса». Музична програма.
11.40 Шкільний екран. 11 кл. Українська література. М. П. Бажан. Сторінки творчості.
12.10 УТН.
12.25 Доброго вам здоров'я. Важка хірургія. Нарис про академіка О. Шалімова.
12.50 Кінозустрічі.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Дзвони Чорнобиля. Відповідаємо на ваші запитання.
17.20 Бойки з Придніпров'я. Музично-публіцистична програма.
17.50 Канал «Д».
18.50 Музичний фільм «Виріс барвіночок мені на віночок».
19.00 УТН.
19.10 Фільм-концерт «Адажіо».
19.30 Студія «1-е грудня».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 С. Моем. «Коло». Вистава Московського театру ім. В. Маяковського. У перерві — 23.00 УТН.
23.55 Художній телефільм «Нікколо Паганіні». 2 серія.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

10.25 Футбольний огляд.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Дощ у чужому місті». Художній телефільм. 1 серія.
12.30 «Клопіт». Короткометражний художній телефільм.
13.00 «Безіменний замок». Художній фільм. 1 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Діловий вісник.
14.35 Світ грошей Адама Сміта.
15.05 Блокнот.
15.10 Уолт Дісней представляє.
16.00 «440 герців». Музична програма для підлітків.
16.40 «Пластилін». Документальний телефільм.
17.00 Новини.
17.25 Концерт традиційної японської музики.
18.05 Мультфільм.
18.15 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
19.00 Тема.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Фільми режисера А. Вайди. «Канал».
22.15 Воєнне ревю.
22.45 «Проклята книга». Мультфільм для дорослих.
23.00 Новини.
23.20 Авторалі Париж — Москва — Пекін.

КАНАЛ «РОСІЯ», ІІ ПРОГРАМА УТ

10.30 Конкурс бальних танців. Латиноамериканська програма.
11.10 Денний сеанс. Художній телефільм «Граф Монте-Крісто». 1 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Телебіржа.
15.30 Бадабоки. Програма для старшокласників.
15.50 Студія «Рост». Хіт-щоденник.
16.15 Мульти-пульти.
16.25 Там-там новини.
16.40 Традиційне корейське весілля.
17.00 Майстерня музики.
17.35 Правила гри.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.30 Прем'єра телеекрана. Художній телефільм «Граф Монте-Крісто». 2 серія.
21.00 На шостій сесії Верховної Ради України.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТА СТУДІЯ ТЕТ-А-ТЕТ

08.40 Прем'єра документального телефільму «Анна Павлова».
09.05 Французька мова. 1 рік.
09.35 Французька мова. 2 рік.
10.05 «Я сказав все...» Томас Мор.
10.20 З фондів ТБ. Героїні п'єс О. Островського. 1 частина.
11.25 Програма «03». Телеслужба здоров'я.
11.55 «Суперкнига». Мультфільм. 4, 5 серії.
12.40 Російська енциклопедія. «Російський» — прикметник.
13.30—16.00 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
13.30 Відеомузика.
13.50 Мультфільми.
14.10 Художній фільм «Міські піжони». Комедія.
16.00 «Анна Павлова». Документальний телефільм.
16.25 Програма «03».
16.55 Французька мова. 1 рік.
17.25 Французька мова. 2 рік.
17.55 Ази кар'єри.
18.10 З фондів ТБ. Героїні п'єс О. Островського. 1 частина.
19.15 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
19.15 Мультфільми.
19.35 Художній фільм «Музична історія». Музична комедія.
21.00 Відеомузика.
21.20 Художній фільм «Коматозники». Медичний трилер.

СЕРЕДА
16 вересня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Художній телефільм «Блакитна троянда». 1 і 2 серії.
11.25 Земле моя. Хто допоможе Чорному морю?
11.55 УТН.
12.10 Музичний фільм «Композитор Валерій Гаврилін».
16.00 УТН.
16.05 Клас-юніор-бізнес.
17.40 Відродження.
18.15 Фільм-концерт «Ранок туманний».
19.00 Кубок УЄФА з футболу. «Динамо» (Київ) — «Рапід» (Відень). У перерві — 19.45 УТН.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Концерт Державного заслуженого академічного Українського народного хору ім. Г. Верьовки.
22.40 УТН.
22.55 Художній телефільм «Нікколо Паганіні». 3 серія.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.50 «Дюймовочка». Мультфільм.
10.20 «440 герців». Музична програма для підлітків.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Дощ у чужому місті». Художній телефільм. 2 серія.
12.25 «Гість». Короткометражний художній телефільм.
12.55 «Безіменний замок». Художній фільм. 2 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Телемікст.
15.05 Блокнот.
15.10 Уолт Дісней представляє...
16.00 Успіх.
16.30 Виступ ансамблю пісні, танцю і музики (Мексика).
17.00 Новини.
17.25 Міждержавний телеканал «Останкіно» і телебачення Татарстану представляють програму «Сходження до джерел».
18.00 Вероніка Кастро в Москві.
18.10 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.55 Футбол. Кубок володарів кубків. 1/16 фіналу. «Спартак» (Москва) — «Авенір» (Люксембург). 2 тайм.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Зустріч у Концертній студії «Останкіно» з актрисою Веронікою Кастро.
22.00 Футбол. Європейські кубки. У перерві — 22.50 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», ІІ ПРОГРАМА УТ

9.15 Телетеатр Росії. Л. Пантелеєв. «Вірую».
10.20 Пісні В. Резникова.
11.15 Денний сеанс. Художній телефільм «Граф Монте-Крісто». 2 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.15 Гора Сорак.
15.35 Там-там новини.
15.50 ТрансРосефір. Далекий Схід.
16.35 М-трест.
16.50 Християнська програма.
17.35 Музичний фільм «Шляхи кобзарські».
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.20 Телебіржа інформує.
19.30 Прем'єра телеекрана. Художній телефільм «Граф Монте-Крісто». 3 серія.
21.00 На шостій сесії Верховної Ради України.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТА СТУДІЯ ТЕТ-А-ТЕТ

08.00 Новини.
08.20 Німецька мова для дітей.
08.40 Телекросворд.
08.50 Німецька мова. 1 рік.
09.40 Німецька мова. 2 рік.
10.10 «Пригоди в королівстві». Ляльковий мультфільм. 3 серія.
10.40 Озирнися, Росіє.
11.10 Пілігрим.
11.55 Паризькі діалоги. Зустріч з «Наталі Арроот».
12.35 Паралельні світи.
13.20 Дозвілля. Увага — знімаю.
13.35—16.00 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
13.35 Відеомузика.
14.05 Мультфільми.
14.35 Художній фільм «Хід у відповідь». Пригодницький фільм.
16.00 «Пригоди в королівстві». Ляльковий мультфільм. 3 серія.
16.30 Телекросворд.
17.00 Німецька мова. 1 рік.
17.30 Німецька мова. 2 рік.
18.00 Озирнися, Росіє.
18.30 Пілігрим.
19.15 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
19.15 Мультфільм «Світ талісмана».
20.35 Художній фільм «З життя відпочиваючих». Лірична комедія.
21.55 Відеомузика.
22.05 Художній фільм «Вогняний світанок». Гостросюжетна драма.

ЧЕТВЕР
17 вересня

І ПРОГРАМА УТ

9.00 Фільм-концерт «Розступіться, зелен-гори».
9.35 Хрещатик. Літературно-мистецька програма.
10.35 Шкільний екран. 11 кл. Фізика. Електромагнітні коливання.
11.05 Художній фільм.
12.10 УТН.
12.25 Мультфільми «Поліклініка кота Леопольда», «Прогулянка кота Леопольда».
12.45 Село і люди.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.30 Музичний фільм «Благослови, душе моя».
17.05 Фізико-математична школа. Метод координат. Передача 2.
17.35 Віє вітер, віє буйний. Концерт.
18.00 Фільм-балет «Весна священна».
18.40 Документальний телефільм «Хлібний камінь».
19.00 УТН.
19.10 Ліричні мелодії.
19.30 Щоденник Олександра Довженка.
20.20 Реклама.
20.25 Прем'єра документальних телефільмів.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Хроніка МВС.
21.55 Молодіжна студія «Гарт».
23.25 УТН.
23.40 Художній телефільм «Нікколо Паганіні». 4 серія.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

9.50 Мультфільм.
10.10 Футбол. Європейські кубки.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Задача з трьома невідомими». Художній телефільм. 1 серія.
12.25 «Кавуновий рейс». Короткометражний художній телефільм.
12.55 «Безіменний замок». Художній фільм. 3 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Телемікст.
15.05 Блокнот.
15.10 Уолт Дісней представляє...
16.00 Програма телебачення Японії. Історія автомобільної промисловості Японії.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
18.05 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.50 Прем'єра документального телефільму «Молитва за Вітчизну».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Хіт-парад «Останкіно».
21.55 Авторалі Париж — Москва — Пекін.
22.20 Чорний ящик.
23.00 Новини.
23.20 Лімпопо.
23.50 Улюблені пісні.

КАНАЛ «РОСІЯ», ІІ ПРОГРАМА УТ

10.10 XX століття в кадрі і за кадром. Правда і міфи про водневу бомбу.
11.10 Денний сеанс. Художній телефільм «Граф Монте-Крісто». 3 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Сигнал.
15.15 Коли заговорять камені.
15.30 Пілігрим.
16.15 Прем'єра мультфільму «Дораемон» (Японія). 3 серія.
16.30 Там-там новини.
16.45 ТрансРосефір. Вікно.
17.30 Ази кар'єри.
17.45 Програма «Ключ».
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.25 Київська панорама.
19.45 Прем'єра телеекрана. Художній телефільм «Граф Монте-Крісто». 4 серія.
21.15 На шостій сесії Верховної Ради України.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТА СТУДІЯ ТЕТ-А-ТЕТ

09.15 Іспанська мова. 1 рік.
09.45 Іспанська мова. 2 рік.
10.15 Перший тайм.
10.30 Наш сад.
11.00 Ретро. Л. Миров, М. Новицький.
11.40 XX століття в кадрі і за кадром.
12.40 «І вічної пам'яті 12-го року».
13.10 Дозвілля. ТБ.-ательє.
13.25—16.00 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
13.25 Відеомузика.
13.35 Мультфільм «Принци-лебеді».
14.35 Художній фільм. Дивись, хто там розбалакався?» Комедія.
16.00 Наш сад.
16.30 З фондів ТБ. Художник О. Венеціанов.
17.15 Іспанська мова. 1 рік.
17.45 Іспанська мова. 2 рік.
18.15 Бізнес — нові імена.
18.30 Ескулап.
18.40 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
18.40 Мультфільм «Поклик предків».
19.55 Музична пауза.
20.00 Багатосерійний телефільм «Втілення мрії». 13 серія.
20.25 Художній фільм «А як же Боб?» Комедія.
22.25 Відеомузика.

П'ЯТНИЦЯ
18 вересня

І ПРОГРАМА УТ

11.10 Телефільм «Кассандра».
11.40 Шкільний екран. 11 кл. Світова література. «Лауреати Нобелівської премії. І. Бунін».
12.10 УТН.
12.25 Мультфільм.
16.00 УТН.
16.05 Чуєш, брате мій... Зустріч з письменником Ю. Покальчуком.
16.50 «О, ностальгіє...». Естрадні виконавці минулих років.
17.35 Обговорюємо проект Конституції України.
17.50 Біблія в мистецтві.
18.35 Духовні хорові твори українських композиторів.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «Зайчисько-задавака».
19.30 Земле моя. Одеські лимани.
20.00 Є. Станкович. «Чорна елегія» на вірші П. Мовчана.
20.30 Урожай-92: факт і прогноз.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Делікатес-шоу. У перерві — 22.45 УТН.
23.55 Прем'єра мультфільму для дорослих «Згубне кохання».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

10.35 «Коля, Оля і Архімед». Мультфільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Задача з трьома невідомими». Художній телефільм. 2 серія.
12.25 «Екзамен на чин». Короткометражний художній телефільм.
12.55 «Безіменний замок». Художній фільм. 4 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 Уолт Дісней представляє.
16.00 Грає Е. Грач (скрипка).
16.20 Центр.
17.00 Новини.
17.20 Погляд з провінції. Чи витримає реформи спина селянина.
17.40 Музична програма «Крещендо».
17.55 Прем'єра телефільму для дітей «Пригоди чорного красунчика». 10 серія.
18.20 Людина і закон.
18.50 Поле чудес.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 У клубі детективів. Вперше на телеекрані. Художній фільм «Фанат».
22.15 ВІД представляє: «Музобоз».
23.20 Відпочивай.
23.35 Програма «Так».
0.05 Майданчик «Обозу». У перерві — 23.00 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», ІІ ПРОГРАМА УТ

9.05 Тема з варіаціями. Грає гітарист А. Болотов.
9.30 Нічний акторський клуб у ранковому ефірі.
10.40 «Бурда моден» пропонує...
11.10 Денний сеанс. Художній телефільм «Граф Монте-Крісто». 4 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Телебіржа.
15.30 Раджа-йога для всіх.
16.15 Там-там новини.
16.30 Відеофільм.
16.50 Дісней по п'ятницях. «Юний Гаррі Гудіні». Художній фільм (США). Частина 1.
17.45 Давайте з'ясуємо.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.30 Київська панорама.
19.50 На шостій сесії Верховної Ради України.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТА СТУДІЯ ТЕТ-А-ТЕТ

08.00 Новини.
08.20 Англійська мова для дітей.
08.40 Англійська мова. 1 рік.
09.10 Англійська мова. Сімейний альбом США.
09.40 Великобританія сьогодні. Англійською мовою.
10.20 Дитяча година (з уроком французької мови).
11.20 Осінь життя.
11.35 Тема з варіаціями. Шереметєвські асамблеї.
12.15 День Льва Толстого.
13.15 Дозвілля. Телебудсервіс.
13.30—16.00 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
13.30 Відеомузика.
14.00 Мультфільми.
14.25 Художній фільм «Зсув по фазі». Детективна комедія.
16.00 Дитяча година (з уроком французької мови).
17.00 Англійська мова. 1 рік.
17.30 Англійська мова. Сімейний альбом США.
18.00 Не втрачайте надію, сподівайтесь і вірте.
18.50 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
18.50 Мультфільми.
19.20 Художній фільм «Висота». Старе добре кіно.
20.55 Відеомузика.
21.15 Художній фільм «Робін Гуд — принц злодіїв». Пригодницька стрічка.

СУБОТА
19 вересня

І ПРОГРАМА УТ

9.30 «Смачного, тигре». Лялькова вистава.
10.20 Циркова програма.
11.25 Магія слова О. Гончара.
12.10 Естрадний концерт.
12.35 УТН.
12.50 Художній фільм «Підозра».
14.25 Доброго вам здоров'я. Знам'янська бальнеологічна лікарня.
14.55 Квіти землі моєї. Мистецька програма.
15.30 Документальний фільм. «Фуга».
16.45 В. Винниченко. «Любов і зрада». Вистава Дніпропетровського українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка.
19.00 УТН.
19.10 Музична мозаїка.
19.30 Всесміх. На Першому Всеукраїнському фестивалі гумору та сатири.
20.40 Реклама.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Мультфільми для дорослих.
22.15 Артмайдан. У перерві — 23.45 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.30 Спорт-шанс.
8.00 Марафон-15 — малятам.
8.25 Допоможи собі сам.
8.55 Радіо «Труба».
9.25 Живе дерево ремесел.
9.30 Інститут людини.
10.00 Ірландські зустрічі.
10.30 «Маленькі дива». Мультфільм.
10.40 Фільми нашої пам'яті. «Дорога моя людина».
12.40 Музичний кіоск.
13.10 Прем'єра телефільму «Легенда «Боїнга». Частина 1.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.15 Студія «Політика» показує.
14.55 Задзеркалля. Художній фільм «Казка про казку».
15.50 Концерт-дяка. Культурна акція акціонерного товариства «Гроско».
17.50 Червоний квадрат.
18.30 «Єноти». Мультфільм.
18.55 Телевізійне знайомство Урмас Отт розмовляє з Інокентієм Смоктуновським.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «Зимова вишня». Художній фільм.
22.05 Під знаком Зодіака. «Діва». У перерві — 23.00 Новини.
23.50 Вічна пісня кохання. Кіноконцерт.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.45 Дозвілля.
8.00 Світ спорту очима фірми «Жіллетт».
8.30 Манера.
9.00 Ретро. В. Шубарін.
9.30 Зірки Америки.
10.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
11.15 Як жити будемо?
12.00 Пілігрим.
13.00 Вісті.
13.20 Денний сеанс. «Капітан «Пілігрима». Художній фільм.
14.50 Тема з варіаціями. Будинок друзів.
15.10 Мистецтво відображення. Музей сучасного мистецтва.
15.40 Мегаполіс.
16.10 Вечори у Будинку Гоголя.
17.00 Контрасти.
17.45 Парламентський вісник.
18.00 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 74 серія.
18.50 Експоцентр представляє...
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Київська панорама.
19.50 Співає «Галичанка».
20.00 «Бірюк». Художній фільм.
21.15 Ляпсус.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Програма «А». Концерт групи «Кід Креол енд Коконатс» (США).
23.05 Секс-індустрія в Росії.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.25—15.45 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
13.25 Мультфільми.
13.55 Художній фільм «Едвард — руки-ножиці». Лірична фантазія.
15.45 «Минуле». Художній фільм «Мінін і Пожарський».
17.40 «Біблія — погляд на світ». 14 серія.
18.10 Співає Роксана Бабаян.
19.00 Мультфільм.
19.30 «Пронеси, Боже, хмару». Науково - популярний фільм.
20.25 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
20.25 Мультфільми.
20.45 Художній фільм «Свято Нептуна». Комедія.
22.10 Відеомузика.
22.20 Художній фільм «Русалки». Мелодрама.

НЕДІЛЯ
20 вересня

І ПРОГРАМА УТ

9.30 В об'єктиві — тварини. Науково-популярні фільми «Острови джейранів», «Лисиця».
10.00 Художній фільм для дітей. «Руда фея».
11.05 С. Воробкевич. «Вірне кохання і пан начальник». Вистава Чернівецького українського музично-драматичного театру ім. О. Кобилянської.
13.00 УТН.
13.15 Зірки, на сцену!
13.55 Канал «Д».
14.55 Село і люди.
15.40 Зичимо щастя. Музична програма за листами глядачів.
16.40 Маю честь.
17.30 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
19.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Волинь». У перерві — 19.45 УТН.
20.45 Мультфільм «Пригода в королівстві». 14 серія.
21.15 Дніпро.
21.50 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.55 Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Учора» (Польща).
23.30 УТН.
23.45 Телеспортарена.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 З ранку раненько. Прем'єра мультфільму «Денвер — останній з динозаврів» (Франція).
8.30 Можливо все.
9.00 Ранкова зірка.
9.50 Світ на дозвіллі.
10.30 Під знаком Пі.
11.20 Нове покоління вибирає.
12.10 Минуле.
12.50 «Метаморфози живопису». Науково-популярний фільм. 7 і 8 серії.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Студія «Політика» показує.
14.55 Клуб мандрівників.
15.45 Народні мелодії.
16.00 Панорама.
16.40 Телелоція.
16.55 Уолт Дісней представляє.
17.45 Новини.
18.05 Променад у Маріїнському.
19.00 Недільна кінопрограма. Новини кіно.
19.25 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Зимова вишня-2».
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Брейн ринг. У перерві — 23.00 Новини.
23.50 Авторалі Париж — Москва — Пекін.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

8.20 Фольклор. Невідомі культури.
8.50 Хочете, вірте...
9.20 Програма «Ескулап» представляє фільм «Для вас, дівчатка й хлопчики».
9.30 Селянське питання.
10.00 «Пригода в королівстві». Ляльковий мультфільм. 4 серія.
10.30 Ати-бати...
11.00 Бумеранг.
12.00 Кар'єра. Конкурс менеджерів.
13.00 Вісті.
13.20 Телетеатр Росії. У. Сароян. «Побиття немовлят».
14.50 Російська енциклопедія. Сергій Радонежський. Фільм 3.
15.20 Легка атлетика. Збірна Росії — збірна Англії.
15.40 У світі тварин.
16.40 Документальна панорама. Світло його зірки.
18.05 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 75 серія.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Обличчям до столиці.
19.45 Фільм-концерт «Вар'єте «Ялта».
20.00 Фестиваль класичних фільмів Голлівуду. «Шарада».
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Спортивна карусель.
22.30 Апокриф.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.30—15.05 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
13.30 Мультфільм.
13.45 Художній фільм «Цілком таємно». Комедія.
15.05 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Фінал.
16.05 Музика і мода.
17.05 «Хорезм». Документальний фільм.
17.15 Радіо «Труба».
17.45 Аншлаг, аншлаг. Ю. Шифрін.
19.10 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
19.10 Художній фільм «Міські піжони». Комедія.
20.55 Відеомузика.
21.10 Художній фільм «Презумпція невинності». Судова драма.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

Національним банком України з 12 вересня 1992 року встановлюється курс карбованця і купона до іноземних валют.

1 австралійський долар	146.24
1 австрійський шилінг	20.64
1 англійський фунт стерлінгів	399.40
10 бельгійських франків	69.95
1 німецька марка	143.15
1 голландський гульден	126.99
1 датська крона	37.03
100 італійських лір	18.71
1 канадський долар	167.20
1 норвезька крона	36.15
1 долар США	203.00
1 фінська марка	45.44
1 французький франк	42.00
1 шведська крона	39.16
1 швейцарський франк	161.24
10 японських ієн	16.46
1 екю	289.48
1 ісландська крона	3.87
10 грецьких драхм	11.50
1 ірландський фунт	383.06
1 ісландська крона	3.87
1 кувейтський динар	703.15
10 ліванських фунтів	0.74
10 португальських ескудо	16.32
1 сингапурський долар	127.35
10 турецьких лір	0.29
1 естонська крона	17.89
1 долар США по розрахунках з Індією в 1992 році	203.00

Валютний коефіцієнт купона до карбованця при здійсненні неторговельних операцій складає 1,0.

Головне валютне економічне управління.

Фотофакт

КУПОН — МОЛОДШИЙ БРАТ РУБЛЯ

Не так давно ми поспішали позбутися рублів, міняючи їх на новісінькі купони. Гадали, що наші «суверенні» гроші заткнуть за пояс оті «дерев'яні», зіб'ють високі ціни і...

Минув час, і все сталося навпаки. Тепер рубль може з гордістю сказати, що він є старшим братом купона, адже за нього «молодших» дають більше, а товари в Росії дешевші, ніж в Україні.

На фото: людей з плакатиком «Міняю купони на рублі» можна побачити в багатьох куточках Києва.

Фото Олекси ВА[illegible]ЕНКА.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 448.154

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311174.

1 2 3 4 5 6 7 8 9